

Kvalitetsrapport

Silkeborg Kommunale Skolevæsen
Skoleåret 2010-11

November 2011

Kvalitetsrapport 2010/11 for Silkeborg Kommunes folkeskoler

Indholdsfortegnelse

Kvalitetsrapport 2010/11 for Silkeborg Kommunes folkeskoler	2
Indholdsfortegnelse	2
Forord	3
Om kvalitetsrapporten	3
Skolepolitikken	3
Dialogspind	4
Forsøgsarbejde med kvalitetsrapporten	4
Denne kvalitetsrapport	5
Om skolernes kvalitetsrapporter	6
Væsentligt for skolerne	6
Fremtidig udvikling	6
Skoleledernes samlede vurderinger af skoleåret 2010/11	7
Bemærkninger vedrørende rammebetingelser (se bilag A)	8
Skolernes dialogspind – pædagogiske processer	10
Skolernes resultater (se bilag B og C)	11
Specielt om tosprogede elevers resultater (se bilag D)	13
Skolebestyrelsernes anbefalinger (se bilag E)	13
Skoleledernes anbefalinger (se bilag F)	16
Kommunal opfølgning vedr. kvalitetsrapporten for skoleåret 2009/10	19
Skoleafdelingens konstateringer vedr. skoleåret 2010/11	20
Resultater ved prøver, nationale test afgangsprøver og overgangsfrekvens	20
Rummelighed og inklusion	21
Visioner, mål, rammer og struktur	21
Dialog	22
Generelle:	22
Klagesager: Klager over kommunen til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning samt klager til Byrådet	22
Skoleafdelingens anbefalinger til skoleåret 2011/12 og videre frem	23
Bilagsoversigt	23
Dialogspind, udvalgt og udfyldt af Skoleafdelingen	24
Dialogspind – baggrund og forklaring	24
Oversigt over dialogspind fra skolerne	25
Dialogspindet Læsning	26
Dialogspindet Udvikling af faglighed	27
Dialogspindet Læringsmiljø	28
Dialogspindet Forpligtende fællesskaber	29
Dialogspindet Skole-hjem samarbejde	30

Denne kommunale kvalitetsrapport indeholder billeder fra skolernes hverdag:

Forsidebillede: Ans Skole. Side 5: Dybkær Specialskole, side 6: Balleskolen, side 7: Sjørsløv, side 10: Kjellerup, side 13: GFU, side 14: Sejs, side 17: Gjessø, side 19: Resenbro, side 21: Gødvad, side 22: Langsø, side 23: Fårvang

Forord

Folkeskolelovens § 40a fordrer, at Byrådet en gang årligt skal lade udarbejde en kvalitetsrapport, der beskriver skolernes og skolevæsenets kvalitet på en række beskrevne områder. Rapporten skal således beskrive og vurdere skolernes faglige niveau og de tiltag, der kommunalt og på de enkelte skoler er gjort for at fastholde og skabe forbedringer af kvaliteten.

Regeringen har givet alle kommuner mulighed for på forsøgsbasis at blive fritaget for nogle af de gældende statslige og lokale regler. Målsætningen for dette ministerielle initiativ er at fremme afbureaukratisering og sikre mere tid til varetagelse af institutionernes kerneydelser. Overordnet kaldes dette Udfordringsretten for kommunerne.

Silkeborg Kommune har søgt udfordringsretten og fået bevilget dispensation for bestemmelserne i § 7, Rammebetingelser i bekendtgørelsen om anvendelse af kvalitetsrapporter og handleplaner i Byrådenes arbejde med evaluering og kvalitetsudvikling af folkeskolen, bekendtgørelse nr. 162 af 22. februar 2007. Dispensationen for bestemmelserne i § 40a er forlænget frem til den 31. december 2013.

Kommunens kvalitetsrapport 2011 for kommunens folkeskoler indeholder skolernes og Skoleafdelingens vurderinger af, hvordan kvaliteten er på det politisk valgte fokusområde læsning og kvaliteten i Silkeborg Kommunes samlede skolevæsen.

Rapporten skal give Byrådet mulighed for at varetage sit tilsyn med kommunens skoler. Rapporten skal desuden bidrage til at fremme dialogen og systematisere det løbende samarbejde om evaluering og kvalitetsudvikling mellem aktørerne i det kommunale skolevæsen – herunder tage stilling til det faglige niveau.

*Skoleafdelingen v/Helle Præsius Busk og ekstern konsulent Karl Aage Baarstrøm
Silkeborg Kommune, den 30. november 2011*

Om kvalitetsrapporten

Med dispensationen for bestemmelserne i § 40a ønsker Silkeborg Kommune at udvikle indholdet af kommunens og skolernes kvalitetsrapport, så der skabes størst mulig sammenhæng mellem indholdet i kvalitetsrapporten, kommunens sammenhængende Børne- og Ungepolitik samt Skolepolitikken.

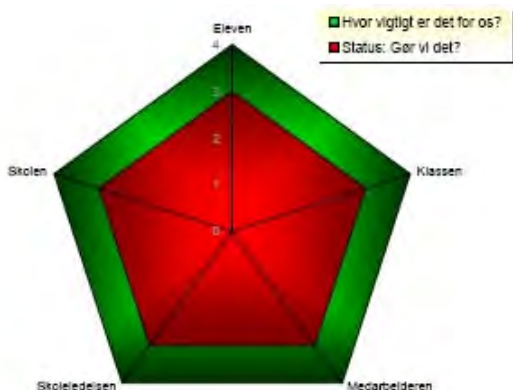
Skolepolitikken

Skolepolitikken angiver, hvad der er kendetegnende for "Den gode skole i Silkeborg" og er udmøntet i følgende 10 fokusområder:

1. Skole-hjem samarbejde
2. Læringsmiljø
3. Udvikling af faglighed
4. Læsning
5. Forpligtende fællesskaber
6. Rummelighed
7. Sammenhæng
8. Organisation
9. Netværk
10. Politisk indsatsområde (varierer årligt)

For hvert fokusområde beskriver Skolepolitikken i kort form, hvilke temaer fokusområdet omfatter. Herefter er der kommunalt fastsatte fordringer til skolerne om, hvad de skal arbejde med. Med den valgte form for opbygning og indhold i kvalitetsrapporten har Silkeborg Kommune ønsket at gøre denne til et væsentligt udviklings- og dialogredskab for varetagelse af det kommunalpolitiske ansvar for folkeskolen i kommunen.

Dialogspind

For hvert fokusområde er der udarbejdet et dialogspind. Det er et system med kvalitetsindikatorer, hvor kvaliteten indenfor fokusområdet kan angives, så det visuelt giver et indtryk af den oplevede kvalitet på i alt 51 væsentlige temaer indenfor skolepolitikens 10 fokusområder. Skolernes arbejde med vurdering af skolens aktuelle kvalitetsstatus bliver til i en dialog mellem relevante medarbejdere på skolen.

Samtidig med at man på skolen arbejder med at finde frem til skolens aktuelle kvalitetsstatus, vurderer man ligeledes, hvor vigtigt temaet er for skolen netop nu.

Når skolerne er færdige med deres vurderinger, udfylder de dialogspindet sådan, at det med rødt er angivet, hvad skolen faktisk gør på området. Skolens vurdering af, hvor vigtigt området er, udfyldes i det samme spind med grønt. På den måde er det muligt i samme spind både at se, hvor vigtigt de enkelte temaer er for skolen, og i hvilken udstrækning de faktisk gør det, de finder vigtigt.

Skolernes dialogspind og deres øvrige bemærkninger omkring dem danner grundlag for Skoleafdelingens vurderinger af kvaliteten på det politisk valgte fokusområde læsning. Det præsenterede dialogspind i denne rapport er således et udtryk for Skoleafdelingens vurdering af kvaliteten i samlede skolevæsen på det udvalgte fokusområde. Anvendelsen af dialogspind gør det enkelt og overskueligt for både ansatte, skolebestyrelser, Skoleafdelingen og Byrådet at få et billede af såvel den enkelte skoles kvalitet og udviklingsmuligheder som et billede af kvaliteten i det samlede skolevæsen.

Forsøgsarbejde med kvalitetsrapporten

I skoleåret 2011/12 skal resultaterne af forsøgsarbejdet evalueres med henblik på eventuelle forbedringer i de sidste to år, som dispensationen er forlænget til. Der er opstillet følgende mål:

- Kvalitetsrapporten skal være det vigtigste dialog- og styringsredskab mellem Skoleafdelingen, skoler, skolebestyrelser og politikere.
- Kvalitetsrapporten skal være politikernes vigtigste dialog- og styringsredskab i drøftelser om skolernes udvikling.
- Kvalitetsrapporten skal være skoleledernes styringsredskab i forhold til skolens udvikling.
- Kvalitetsrapporten skal være et væsentligt udgangspunkt for den interne dialog på den enkelte skole om skolens udvikling.
- Kvalitetsrapporten skal synliggøre sammenhængen mellem politiske mål (Skolepolitikken) og handlinger, der skal gennemføres i henhold til de mål, der er opstillet i kvalitetsaftalen.

I forsøgsperioden foretages evalueringer, der har til hensigt at vurdere, hvordan der arbejdes med kvalitetsrapporten, og i hvilken grad de opstillede mål er nået.

Denne kvalitetsrapport

Årets kvalitetsrapport omfatter skoleåret 2010/11 og er den tredje i forsøgsperioden. Den indeholder beskrivelser og vurderinger i henhold til den dispensation, som Silkeborg Kommune er bevilget frem til 2013.

Rapporten bygger på skolernes indsendte kvalitetsrapporter, der indeholder mindst to udfyldte dialogspind, hvoraf det ene vedrører læsning med skolelederens bemærkninger. Dialogspindene udtrykker skolens vurdering af kvaliteten på fokusområdet læsning og på det/de øvrige valgte udfyldte spind. Vurderinger bygger på selvevaluering, hvori der også indgår dokumentation for vurderingen. Derudover er der uddybende bemærkninger på en række områder. Skolelederen har forholdt sig til, hvad der har været væsentligt for skoleåret 2010/11. Skolelederen har ligeledes bemærkninger om fremtidig udvikling samt en samlet vurdering af skolens arbejde og resultater i skoleåret.

Arbejdet med dialogspind er kommenteret, og skolelederen har haft mulighed for at kommentere de rammebetingelser, der fortsat er en del af kvalitetsrapporten. Endelig indeholder hver enkelt skoles kvalitetsrapport afsnit, hvor skoleledere og skolebestyrelsen kommer med anbefalinger til politikerne.

Skolernes indsendte kvalitetsrapporter gør det muligt at give en tilfredsstillende beskrivelse og vurdering af kvaliteten i skolevæsenet på de punkter, der indgår i rapporten. Kvalitetsrapporten har som elektroniske bilag alle folkeskolernes kvalitetsrapporter. I Bilag I er der en oversigt over de enkelte skolers hjemmesider, hvor skolens egen kvalitetsrapport kan ses under Om skolen > Kvalitetsrapport.

Skoleafdelingen repræsenteret ved bl.a. Skoleafdelingens ledelse og en tilknyttet ekstern konsulent har udarbejdet dialogspindet om læsning på side 26 i denne kommunale kvalitetsrapport. Vurderingen, der ligger til grund for dette kommunale dialogspind bygger på skolernes dialogspind og oplysninger i skolernes kvalitetsrapporter. Desuden indgår læseresultater for alle skoler samt resultater fra relevante nationale faglige test og afgangsprøvekarakterer. Dialogspindet om læsning er således ikke et udtryk for et gennemsnit af alle skolers dialogspind, men er en kvalitativ vurdering af status på læsning i Silkeborg Kommune og af vigtigheden af fokusområdet netop i dette skoleår. Det samme gælder dialogspindene Udvikling af faglighed, Læringsmiljø, Forpligtende fællesskaber og Skole-hjem samarbejde, som er medtaget i denne rapport, da områderne har haft størst interesse på skolerne, jf. oversigten side 25.

Denne kvalitetsrapport indeholder også en beskrivelse af tilstanden i skolevæsenet og en række konstateringer samt nogle anbefalinger. Skolebestyrelses og skolelederens vurderinger og anbefalinger er et væsentligt grundlag for både beskrivelse, konstateringer og anbefalinger.

Oplysninger om elev/lærer kvotient og undervisningens andel af den samlede arbejdstid for lærerne findes i de sidste to kolonner i Bilag A, skolernes rammebetingelser.

Der har været afholdt nationale test i skoleåret 2010/11. Testene omfatter: Dansk/læsning i 2., 4., 6. og 8. klasse, matematik i 3. og 6. klasse, engelsk i 7. klasse, fysik/kemi i 8. klasse samt geografi i 8. klasse. Skolernes resultater i disse test samt resultaterne i de gennemførte læseprøver i 1. og 2. klasse indgår i Skoleafdelingens vurdering af det faglige niveau i folkeskolen i Silkeborg Kommune. I denne vurdering af den faglige kvalitet indgår også resultaterne

af de afholdte afgangsprøver i maj/juni måned 2011. Læseresultaterne kan ses i bilag B. Oplysninger om resultater ved afgangsprøver kan ses på den enkelte skoles hjemmeside.

Om skolernes kvalitetsrapporter

Væsentligt for skolerne

Skolerne anfører i deres kvalitetsrapporter samlet set rigtig mange temaer, som har været væsentlige for arbejdet i skoleåret 2010/11. De hyppigst forekommende temaer er (i parentes antallet af skoler, som specifikt angiver at have haft fokus på temaet):

- Læsning (alle skoler i kommunen – 2 skoler med dialogspind for hver af skolens 3 faser)
- Inklusion, rummelighed, elevmedindflydelse og trivsel - bl.a. KRAP, AKT og LP-modellen (23)
- Læringsmiljø og organisation, herunder anvendelse af IT i undervisningen og læringsbegreb/-grundlag (16)
- Skole-hjem samarbejde og værdier (8)
- Sundhed (3)

Bag disse overordnede temaer gemmer sig mange forskellige deloverskrifter som f. eks. trivselspolitik, venskabsklasser, læsebånd, aldersblandede hjemmegrupper, ændret organisering af undervisning, tydeliggørelse af skolens værdier, nytænkning omkring klassedannelse, workshop for forældre, sammenhæng mellem skole og børnehave, Lego Mindstorm i undervisning, relationskompetence, forældre er skolens æresgæster, makkerlæsning, udeskole og det udvidede læringsrum, ledelsesplanlægning, organisering med holddannelse, DCUM-undersøgelse, faglig læsning og faglig læseuge, løbebånd, genrepædagogik, inklusion og rummelighed, Implementering af MindSet, værdidebat, mobilprojekt med Smartphones, uformelle læringsrum, internationalt skolesamarbejde og ny specialstruktur.

I de enkelte skolers kvalitetsrapporter kan man se, hvad den enkelte skole selv anfører som væsentligt for skoleåret. Se også skoleledernes samlede vurdering af skoleåret 2010/11 i denne rapport side 7.

Fremtidig udvikling

Hovedoverskrifterne på skolernes arbejdsfokus i 2011/12 bærer naturligvis præg af den kommunale indsats i forbindelse med øget inklusion af elever i skolernes almene klasser og styrkelse af denne gennem et stort kompetenceløft for alle lærere. Også udrulningen af en ny specialstruktur vil optage mange skoler. De skoler, der skal være inklusionscentre, er naturligt optaget af at arbejde målrettet med denne opgave. Et stigende antal skoler meddeler, at de vil forøge indsatsen omkring anvendelse af IT i undervisningen og arbejde med nye og anderledes læringsmiljøer og forstærke indsatsen omkring klasseledelse.

Skolerne har gennem de seneste år haft meget fokus på skole-hjem samarbejde. Dette fokus har givet gode resultater. Derfor er det naturligt, at antallet af skoler med særligt fokus på dette område falder i skoleåret 2010/11. Også skolernes indsats i forhold til børnenes læsning har i de senere år været stor – specielt i indskoling. Her fortsættes og forstærkes indsatsen til at omfatte læsning i alle fag og i hele skoleforløbet. De fleste skoler har i dag udarbejdede læsepolitikker, og der arbejdes på strategier for læsning. Dette arbejde tages op kommunalt, idet der i skoleåret 2011/12 udarbejdes en kommunal Sprog- og Læsestrategi.

Der er blandt skolerne også fokus på fagligheden – herunder ikke mindst det naturfaglige område. Her vil flere skoler i kommunen samarbejde om at styrke fagligheden. Udover det store

kommunale kompetenceløft, der starter i skoleåret 2011/12, betoner mange skoler, at de vil arbejde med specifikke og generelle uddannelsesforløb for lærerne. Skoler, der deltager i kommunens sundhedsprojekt, fortsætter dette arbejde. Der er desuden fortsat fokus på trivsel, og arbejdet med en styrkelse af den internationale profil vil foregå på et stigende antal skoler. En skole vil arbejde med skabelse af et "læringslaboratorium", hvor elever kan booke tid for udvikling af og eksperimenter med anderledes læringsformer. Et spændende projekt at følge. Set i forhold til det, skolerne oplyser som det vigtigste i skoleåret 2011/12, ser det således ud (i parentes er angivet antallet af skoler, som specifikt vil arbejde med området):

- Faglighed herunder også læsning (17)
- Understøttelse af elever, sundhed og undervisningens organisering (17)
- Kompetenceløft og uddannelse (13)
- Læringsmiljø herunder anvendelse af IT i undervisningen (13)
- Inklusion (12)
- Kompetenceløft (9)

Alle skolernes oplysninger om arbejdet i skoleåret 2011/12 kan læses i de enkelte skolers kvalitetsrapporter.

Skoleledernes samlede vurderinger af skoleåret 2010/11

Skolernes ledere udtrykker sig positivt om deres skoles arbejde i skoleåret 2010/11. Dette konstateres blandt andet i disse udvalgte repræsentative bemærkninger fra skolernes kvalitetsrapporter:

Skolelederne vurderer generelt skoleåret som værende godt, men også vanskeligt på grund af de resursemæssigt strammere vilkår. Ans Skoles udtryk er dækkende for mange andre skolelederes vurderinger: "Udfordrende skoleår – rammerne strammer til. Alligevel et godt skoleår."

Andre tilsvarende udtalelser:

- Nedskæringerne til trods udtrykkes tilfredshed med skolens resultater. (Sjorslev)
- Omorganisering af skolen med 0.-4. klasse på Gran Allé og resten på Nylandsvej har trods politisk bestemte besparelser og sammenlægning af klasser fra 1.-6. klasse skabt ro i forældrekredsen. (Sølyst)
- Fornuftigt igennem de store kommunale besparelser, og der leves op til politisk udmeldte forventninger. (Hvinningdal)
- Udviklingen på Voel skole har samlet set været præget af de udmeldte besparelser. Skolens medarbejdere føler sig pressede af de ressourcer, der er til rådighed. ... På trods af det er skolens hverdag, undervisning og pædagogiske udvikling præget af engagerede lærere.

Skolelederne udtrykker stor tilfredshed med medarbejdernes arbejde og engagement. Et dækkende antal udtalelser:

- Året har været præget af et stort engagement om at skabe og realisere visionen. Personalet, lederteamet og skolebestyrelsen har formået at koordinere deres indsats og skabt rammerne og udgangspunktet for en helt ny skole. (Buskelund)
- Glade og dygtige elever, særdeles gode resultater i de forskellige målinger og fagligt dygtige og udviklingsparate medarbejdere. (Gjessø)
- Skolens personale er dygtige og udviklingsorienterede, og de tænker positivt og anerkendende. (Gødvad)
- Godt arbejdsklima, velfungerende samarbejde og et højt engagement. (Kjellerup)

En væsentlig udfordring for skolerne har været tilpasning af organisationen til den timetalsfordeling, der er valgt. På nogle skoler har dette nødvendiggjort en anderledes klassesdannelse end tidligere, storklasser eller sammenlægning af klasser.

- Færre resurser har bevirket ny struktur. (Bryrup)
- Fælles ledelse og tilpasning til de ændrede resurse-mæssige udfordringer. (Funder/Kragelund)
- Den økonomiske situation gør det svært at drive en skole som vores. Vi har således sammenlagte klasser på 1., 3. og 4. klasses-trin. (Sørring)

De færre resurser får også nogle skoler til at finde resurser i forældre-kredsen.

- Vi vil udvikle skole-hjem samarbejdet, da færre resurser vil betyde større krav til forældrene. (Sejs)

Der er en god og positiv vilje hos skolelederne til at fastholde en god undervisning af de børn, der går på skolen.

- Trods trange tider med besparelser har skolen sat sig som mål, at vi fortsat skal sikre en god skolehverdag for vores elever, hvor vi vil udvikle læringen og deltage i udviklingsprojekter. (Thorning)
- Der er arbejdet konstruktivt og positivt med de korrigerede kommunale budgetter. (Fårvang)
- Trods stramme budgetter og et reduceret personale har skolens ledelse og medarbejdere holdt fast i målene for den gode skole, og der er arbejdet engageret med de udviklingsprojekter, som arbejdet med dialogspindene havde identificeret. (Virklund)

Generelt udtrykker skolelederne tilfredshed med de faglige resultater, der er opnået på deres skoler. Gjærn Skole udtrykker mange skolers oplevelse. "Skolen har haft et godt arbejdsår for lærere og elever. Vi har nået de opgaver og indsatsområder, vi havde planlagt at nå og er tilfredse med vores faglige resultater." Andre bemærkninger om dette:

- Tilfredshed med resultaterne. (Resenbro)
- Skolens præstation vurderes som tilfredsstillende. Det faglige niveau er tilfredsstillende – over kommunalt og landsgennemsnit. (Langsø)
- Skolen giver eleverne et godt udbytte af undervisningen – understreget af ministeriets liste, der viser at resultaterne er over gennemsnittet af sammenlignelige skoler. (Sølyst)
- Skolens resultater må karakteriseres som tilfredsstillende. (Vestre)
- Med mobilprojektet er der ydet en fremragende indsats på skolen. ... Pædagogisk har vi eksperimenteret med nye tilgange til undervisningen. ... Yderligere har projektet sat Vinderslev på landkortet, så vi nu er kendte langt udenfor kommunens grænser. (Vinderslev)

Bemærkninger vedrørende rammebetingelser (se bilag A)

14 skoler har særskilt kommenteret rammebetingelserne. Nedenfor de temaer, de har taget op.

Skoler med en forholdsvis lav undervisningsprocent har forklaringer på dette forhold. Typisk handler det f.eks. om, at skoler med specialklasser og lignende har medregnet dette i opgørelsen. Det har medvirket til en lavere undervisningsprocent.

- Faldet i undervisningsprocent fra 33,5 til 33,3 skyldes vores specialtilbud. PPR bruger vores tilbud i større omfang, og den tillid er vi selvfølgelig glade for, men det giver de små tal. (Ans)
- Tallene i rammebetingelser har ikke medtaget modtageeleverne. (Kjellerup)
- Med en reduktion af klasser på 0.-6. årgang forventes det, at konklusionen om antal elever/lærer vil ændre sig for næste skoleår. Men da skolen har en større andel af kommunens skævvridningsmidler end andre skoler, vil det stadig have den konsekvens, at skolen vil ligge lavere i denne kategori. (Sølyst)

Tallene for lærernes undervisningsandel af totaltiden påvirkes også af personale på nedsat tid, aldersreduktion og lederes undervisning og kan variere ud fra årgangenes svingende elevtal. Skolerne beskriver dette således:

- Skolens procent i forhold til undervisningsprocent bør være lidt større, da skolelederens timer ikke figurerer nogen steder (Resenbro)
- Vi har fastholdt både lejrskoler, hytteture og skolebytte og bevidst valgt at bruge ekstra timer til bibliotekarerne som læseundervisere frem for bestyrer af et bogdepot. Har man skåret lejrskoler, hytteture og biblioteksundervisere væk og brugt disse timer til at have færre lærere ansat, så vil pågældende skole stå højt i de to søjler, som skolerne sammenlignes på. Færre lærere til samme antal elever, som ikke kommer uden for skolens matrikel, er vel ikke et udtryk for kvalitet for skolerne. (Gjessø)
- Lærer/elevratio er meget afhængig af skolens elevtal og hvordan børnenes fordeling er på de forskellige klassetrin. (Grauballe)
- Da antallet af folk på nedsat tid, aldersreduktion og frikøb er forholdsvis højt, bliver andelen af undervisningstid af matematiske årsager lavere. (Sejs)

Skolerne kommenterer også besværlighederne omkring langsigtet planlægning og generelle strukturvanskeligheder.

- Skolen ønsker en fordelingsmodel, der får lov til at virke over en årrække, så vi kan lægge en langsigtet ressource- og personalepolitik. Tilfældige uønskede lærerskift udløser voldsomme forståelige forældrereaktioner. (Balle)
- Det er et stort problem for skolen, at vores skoledistrikt er for lille i forhold til at kunne opretholde to spor i indskolingen og mellemtrin. Det er ikke hensigtsmæssigt for skolens drift, at vi ikke har to spor på alle klassetrin. (Langsø)
- Som konsekvens af øgede elevaktiviteter udfordres vi konstant på plads. Alle brugbare lokaler til undervisning anvendes i tidsrummet 8.15-15.30 (10. klasse/GFU). Den økonomiske ramme mærker vi tydeligt strammer til (Højmark). (Silkeborg Ungdomsskole)
- Den nuværende tildelingsmodel har sammen med besparelser på skolevæsenet gjort, at Vestre Skole ligger helt i bund, når det gælder gennemsnitsprisen pr. elev. På elev/lærerkvotienten er tallet 13,9 elever pr. lærer. Det betyder bl.a., at skolen er tæt på minimumstimetallet, og at holddelingstimerne er kraftigt skåret med. Høj undervisningsandel af totaltiden – 38,4 %. (Vestre)

Skoleafdelingen vurderer, at det ikke er matematisk muligt at få et fuldt ud præcist sammenligningsgrundlag. Særlige forhold spiller ind på bestemte skoler – forhold, der som ovenfor beskrevet, ikke er gældende for alle skoler.

Analysen af rammebetingelserne viser, at der både med hensyn til elev/lærer kvotient og lærernes undervisningsandel af totaltid generelt er en klart stigende tendens.

Elev/lærer kvotient

Generelt er der en stor stigning i elev/lærer kvotient på skolerne. På 20 skoler er denne steget fra 2010 til 2011, og på 8 skoler er stigningen markant. Her er stigningen i intervallet fra 1,3 til 3,0. To skoler har et større fald end 1, dog kun en nuværende skole. Her er faldet 1,1.

Lærernes undervisningsandel af totaltid

Generelt er lærernes undervisningsandel af den totale tid stigende. På 19 skoler er lærernes undervisningstid steget markant i intervallet fra 1,0 % til 4,7 %. På 9 skoler er undervisningsandelen faldet i intervallet fra 0,1 % til 1,2 %.

I Skoleafdelingens drøftelser med skolelederne omkring indgåelse af kvalitetsaftaler vil begge temaer indgå i samtalen.

Alle skolernes bemærkninger vedrørende rammebetingelser kan læses på de enkelte skolers hjemmeside.

Skolernes dialogspind – pædagogiske processer

I skoleåret 2010/11 har alle skoler skullet udarbejde dialogspind for Læsning. Derudover skulle de vælge minimum et af de øvrige fokusområder fra skolepolitikken eller et andet område, som skolen fandt udviklingsmæssigt vigtigt og som matchede de tanker, man gjorde sig om kvalitetsudvikling på skolen.

Skolerne er tilfredse med at arbejde med skolens kvalitet ud fra dialogspindene. Arbejdet med spindene giver ansatte, ledelse og skolebestyrelse anledning til kvalitative interne pædagogiske overvejelser om skolens faktiske kvalitet på de udvalgte områder. Samtidig afklarer dialogen ud fra spindene, hvor skolens fremadrettede indsatser skal foregå. Man oplever på skolerne en god evalueringsproces i de dialoger, der ligger forud for selve fastsættelsen af skolens kvalitetsniveau. Denne tilfredshed deles i stort omfang med skolebestyrelserne.

Nogle skoler har valgt at udarbejde dialogspind med fokus på andre områder end dem, der er formuleret i skolepolitikken. [Ans Skole](#) har udviklet et dialogspind målrettet deres centerklasser. Dette spind har taget udgangspunkt i "den progressive niveausætning", der er karakteristisk for dialogspindene. Balleskolen har udfyldt et spind om IT i skolen samt et spind om Sundhed. Gødvadskolen og Virklund Skole har ligeledes et Sundhedsspind. Derudover er der fra skolebestyrelsen på [Balleskolen](#) udarbejdet et såkaldt "Antialog-spind". Her visualiserer skolebestyrelsen afstanden mellem den kommunale vision og praksis på nogle udvalgte områder. Spindet lægger op til åben dialog mellem politikere og skolebestyrelser om en kvalitativ skole. Dette beskrives nærmere på side 13-14 i forbindelse med afsnittet: Skolebestyrelsernes anbefalinger. [Hvinningdalskolen](#) har udviklet et spind om Pædagogiske udviklingsmuligheder på Hvinningdalskolen 2011/12. Spindet omfatter 5 væsentlige udviklingsområder for skolen.

Det politisk udpegede fokusområde læsning har naturligt nok været et vigtigt område for skolerne i deres arbejde med udarbejdelsen af dialogspindet. To skoler, Buskelundskolen og Thorning Skole, har valgt at udarbejde spind inden for læsning på hver af skolens 3 faser. En udvikling af det kvalitative arbejde, som fremadrettet kunne give mening for andre skoler, da det er med til at skærpe det faglige fokus på netop de børn, der er i de pågældende faser.

Opmærksomheden omkring læsning har været stor. Dette gælder også skolernes resultater ved læseprøver og i de nationale test. Når resultaterne ikke opleves som tilfredsstillende, er skolerne opmærksomme på, hvilke initiativer, der skal tages, for at rette op på situationen. Her har læsevejlederne en stor opgave, som de kan få hjælp til hos Skoleafdelingens læsekon-sulenter, der kan indgå i et tæt samarbejde med skolernes læsevejledere og lærere omkring en forstærket læseindsats. En målrettet og eventuel forøget læseindsats aftales i forbindelse med dialogen omkring indgåelse af kvalitetsaftale for 2012. I budget 2012 er der politisk opmærksomhed på læsning, specielt på mellemtrinnet.

Nedenstående udvalgte eksempler er repræsentative for skolernes bemærkninger om arbejdet med dialogspindene:

- Vi har den faste procedure, at faggrupperne først inddrages i udarbejdelsen af spindene, hvorefter disse fremlægges og kommenteres i relevante organer (MED-udvalg, FU samt skolebestyrelse). Giver dette anledning til justeringer, foretages disse. (Balle)
- Alle spind har været til høring hos kredsen af teamkoordinatorer og efterfølgende sendt til skolebestyrelsen. Spindene skal efterfølgende til uddybende drøftelse i skolebestyrelsen. (Dyb-kær)
- Dialogen ved den fælles udfyldelse af spindet (læsning) var interessant... Dialogspindene og skolepolitikken bliver en naturlig del af de pædagogiske processer. Denne proces er kontinuerlig. (Frisholm)
- Arbejdsformen (i pædagogisk råd) var makkerarbejde efterfulgt af plenum. Arbejdet har medført, at vi vil bruge mødetid på pædagogisk råd på refleksion og fælles forståelse af begrebet kreativitet og kreativitetsfremmende undervisning. (Gjern)
- Arbejdet med dialogspindene udvikler sig hele tiden, og som skole har vi efterhånden taget til os, at de er udmærkede til skolens interne evaluering. (Thorning)
- Skolebestyrelsen har ønsket at arbejde med at udvikle skole-hjem samarbejdet i dette skoleår (2011/12). Vi har valgt at tage udgangspunkt i det eksisterende spind. (Kjellerup)
- Vi har valgt at fokusere på skolens udviklingsområder generelt i et "hjemmelavet" spind, som vil give os mening i forhold til det videre udviklingsarbejde på skolen – 5 områder. (Hvinningdal)
- Spindene 1 og 4 har ... givet frugtbare dialoger, og evalueringen angiver fokus og retning på det videre arbejde. ... Begge spind vil blive taget op i samme fora (Skolebestyrelse og pædagogisk råd) om et år for at se, hvordan opmærksomheden og indsatsen har sat sig spor. (Virklund)
- Arbejdet med dialogspindene har været en meget brugbar proces, der er en nem og overskuelig måde at få drøftet store og betydningsfulde emner. (Fårvang)
- Skolens dialogspind er udarbejdet af lærerne og ledelsen. (Funder/Kragelund)
- Lærerne har udfyldt de to dialogspind i 3 områdeteam. ... Skolens ledelse har sammenfattet de 3 teams konklusioner til et spind for læsning og et spind for faglighed for hele skolen. (Grauballe)
- Både spindet omkring læsning og forpligtende fællesskaber har der været arbejdet med på pædagogisk råd, i ledelsesteamet og i skolebestyrelsen. (Buskelund)

Det er Skoleafdelingens vurdering, at det har været en god beslutning at målrette skolernes arbejde mod et bestemt fokusområde og samtidig frisætte skolerne til at udvikle sig på andre områder, de finder relevante for deres egen skoles kvalitetsudvikling.

Tænkningen omkring anvendelsen af dialogspind har gennem årene vist sig værdifuld for skolernes evalueringsarbejde og fremadrettede indsatsplaner. Udvikling af en kommunal fælles evalueringsplatform omkring centrale udviklings- og skolepolitiske mål kan vise sig værdifuld for den fremtidige skoleudvikling i Silkeborg Kommune. [Balleskolens](#) skolebestyrelses såkaldte "Anti-dialogspind" kan være en begyndelse til en tættere dialog mellem politikere, forældre og skoler/skolevæsen, hvor der i en åben dialog samarbejdes omkring udvikling af en fremtidig god skole i hele Silkeborg Kommune.

Skolernes resultater (se bilag B og C)

Læsning i 1. og 2. årgang

Læseresultaterne i 1. årgang er i 2011 markant forbedret i forhold til 2010. Antallet af sikre læsere er steget fra 76 % i 2010 til 83 % i 2011. Denne stigning er foregået samtidig med, at antallet af elever også er øget fra 1.048 i 2010 til 1.129 i 2011. Antallet af langsomme, upræcise/usikre læsere samt elever, der ikke har et tilstrækkeligt fagligt niveau til at blive evalueret

med klassetrinnets prøver, er samtidig faldet meget, så denne gruppe nu blot er 8 % af årgangens elever mod 12 % i 2010.

I 2. årgang er der også sket en forøgelse af antallet af sikre læsere fra 75 % i 2010 til 76 % i 2011. Også her er andelen af elever, der er usikre læsere, faldet fra 11 % i 2010 til 10 % i 2011.

Skolernes øgede indsats på at skabe gode læsere har sammen med politikernes fokus på læsning og læseindsatsen i folkeskolen medvirket til dette gode resultat ved læseprøverne i 1. og 2. årgang. Uddannelse af læsevejledere og deres virke på skolerne har sandsynligvis ligeledes spillet en rolle.

En mulig medvirkende årsag til det markant forbedrede læseresultat i 1. årgang kan også være, at netop denne årgang er den første, der har været igennem sprogvurderingsforløb inden starten i skolen. Det har således været muligt meget tidligt at spotte eventuelle sproglige problemer hos de enkelte børn og derfor tilrettelægge en faglig undervisning, der specifikt har kunnet målrettes netop disse børn og støtte dem i deres læring.

Skoleafdelingens læsekonsulenter er opmærksomme på de enkelte skolers læseresultater, og de følger op med særlige indsatser overfor skoler, der har problemer med elevernes læsetilgang. De understøtter skolerne i at udvikle velegnede samarbejdsmodeller, hvor alle skolens kompetencer bringes i spil til gavn for den samlede læseindsats på skolen. Skoler med en sådan kultur lykkes bedre end skoler, hvor dette ikke er tilfældet. Der er på kommunens skoler i stigende grad forståelse for, at elevernes læsekompetence er en skoleopgave og ikke blot en opgave for skolens dansklærere.

Drøftelse af den enkelte skoles læseresultat og skolens indsats omkring læsning i skolestarten indgår i Skoleafdelingens årlige drøftelse med skolen omkring indgåelse af kvalitetsaftaler.

Nationale test

Det forventede nationale gennemsnit i de nationale test er efter oplysning fra Undervisningsministeriet følgende (Silkeborg Kommunes gennemsnit fremgår i parentes):

	2. årgang	3. årgang	4. årgang	6. årgang	7. årgang	8. årgang
Dansk/læsning	55 (60)		54 (57)	55 (60)		52 (54)
Matematik		52 (57)		56 (62)		
Engelsk					54 (56)	
Fysik/kemi						52 (57)
Geografi						48 (53)
Biologi						48 (53)

Dansk/læsning: Folkeskolerne i Silkeborg Kommune ligger samlet set resultatmæssigt i alle disse test over eller noget over det nationale gennemsnit.

Matematik: Folkeskolerne i Silkeborg Kommune ligger også her samlet set resultatmæssigt over eller noget over det nationale gennemsnit.

Engelsk: Folkeskolerne i Silkeborg Kommune ligger lidt over det nationale gennemsnit.

Fysik/kemi: Folkeskolerne i Silkeborg Kommune ligger her samlet set noget over det nationale gennemsnit.

Geografi: Folkeskolerne i Silkeborg Kommune ligger her samlet set noget over det nationale gennemsnit.

Biologi: Folkeskolerne i Silkeborg Kommune ligger her samlet set noget over det nationale gennemsnit.

Afgangsprøveresultater

Afgangsprøveresultaterne er samlet set tilfredsstillende. Kommunens skoler har gennemsnitligt et højt karakterniveau i afgangsprøvefagene. Hovedparten af skolerne har et karaktergennemsnit mellem 6 og 8., hvilket er pæne karaktergennemsnit.

Nogle skoler har et karaktergennemsnit i fagene fysik/kemi, skriftlig fremstilling og læsning, der er under 6. Det vil indgå i Skoleafdelingens overvejelser, i hvilken udstrækning der er behov for et samlet fagligt løft i form af efteruddannelse eller lignende inden for disse faglige områder.

Skolernes karaktergennemsnit ved afgangsprøver kan ses på den enkelte skoles egen hjemmeside.

Skolernes faglige resultater vurderes på grundlag af ovenstående og ud fra skolernes egne meldinger i deres kvalitetsrapporter til at være tilfredsstillende. Skoler med behov for medspil i bestræbelserne på at opnå bedre faglige resultater vil blive bistået af Skoleafdelingen. Dette vil blive aftalt i forbindelse med indgåelse af kvalitetsaftaler for 2012.

Opgørelse af tilmelding til Ungdomsuddannelserne i 2011 for alle skoler i UU Silkeborg (bilag C) viser meget flotte tal.

Specielt om tosprogede elevers resultater (se bilag D)

Det er kendetegnende for resultaterne af årets afgangsprøver, at gennemsnitskarakteren for de tosprogede elever ligger 1 procentpoint under gennemsnitskarakteren for elever med dansk som modersmål. Dette er en forøgelse af forskellen fra året før på ½ procentpoint.

Størst forskel er der i matematik – færdighed og problem samt i dansk læsning, hvor forskellen er over 2 procentpoint.

I kristendomskundskab og samfundsfag har de tosprogede elever i gennemsnit klaret sig bedre end elever med dansk som modersmål – henholdsvis 0,7 og 0,8 procentpoint bedre.

Gennemsnit for prøveresultater (alle aflagte prøver):

	Elever med dansk som modersmål	Tosprogede
Skoleåret 2010/11	6,5	5,5

Ovenstående konstateringer er gjort med baggrund i Sølystskolens afgangsprøveresultater (ca. 57 % af de tosprogede afgangselever i skolevæsenet i 2010/11).

Opgørelse af de tosprogede elevers tilmelding til Ungdomsuddannelser mv. (bilag D) viser, at ud af de tosprogede elever, der har afsluttet efter 9. årgang i 2010, er 70 % i gang med en gymnasial ungdomsuddannelse og 26 % er i gang med en erhvervsuddannelse her i 2011.

Skolebestyrelsernes anbefalinger (se bilag E)

Skolebestyrelserne udtrykker i år stor bekymring for skolernes muligheder for at opretholde er god kvalitet i undervisningen. Bekymringen skyldes de fortsatte store besparelser, der på

grund af kommunens dårlige økonomi gennemføres i skolevæsenet. Afstanden mellem de flotte visioner og mål i skolepolitikken og konsekvensen af de økonomiske rammer, som kommunen stiller til rådighed, bliver stadig større, som det hedder i Balleskolens bemærkninger. Nogle skolebestyrelser anbefaler, at der er økonomisk kapacitet til den basale driftsopgave med undervisning og fritidstilbud, som det fremgår af anbefalingerne fra Sjørslev Skole. Mange skolebestyrelser anbefaler, at Byrådet sikrer økonomisk grundlag for folkeskolerne, så opgaven med at indfri kravene til skolernes rummelighed og faglighed kan opfyldes af skolerne. Skolebestyrelsernes anbefalinger om dette tema kan illustreres ved nedenstående repræsentative udsagn:

- Meget bekymrede for kvaliteten af folkeskolerne på baggrund af de senere års voldsomme besparelser med faldende timetal til følge. Et fald, der også rammer gruppen af børn med særlige behov og mulighederne for at give en optimal undervisning. (Frisholm)
- Vi vil bede BUU om at medvirke til udpege de områder, som skal nedprioriteres i forhold til de begrænsede resurser. Vi anbefaler, at personalet fokuserer på kerneydelserne: god undervisning og meningsfulde fritidsaktiviteter. (Gødvad)
- At der er økonomisk kapacitet til den basale driftsopgave med undervisning og fritidstilbud. (Sjørslev)
- At sikre et forsvarligt økonomisk grundlag for folkeskolerne. Besparelser harmonerer ikke med større krav til rummelighed og faglighed. (Vestre)
- Fjernelse af ting, der så ikke skal gøres. Det vil hæve forståelsen og fremme implementeringen. (Virklund)
- At sikre, at vi som skolevæsen ikke falder ned på den forkerte side af den knivsæg, vi bevæger os på for at sikre den gode skole for færre penge. (Voel)

Skolebestyrelserne udtrykker også bekymring over det faldende timetal til eleverne. Minimumstimetallet er ikke godt nok, når undervisning er vores kerneydelse, som skolebestyrelsen i Ans udtrykker det. Besparelserne betyder også, at der ikke længere er plads til læringsunderstøttende aktiviteter som f. eks. daglig motion, som Funder/Kragelund skriver. Manglende timer kan betyde samlæste klasser og klasser med mange elever. Skolebestyrelsernes anbefalinger vedrørende dette er:

- Timetallet nu er ikke i overensstemmelse med målsætningen i den fælles skolepolitik. (Frisholm)
- Sæt fokus på at øge timetallet. (Ans)
- Besparelser og uheldige elevtal bevirker samlæsning af klasser og undervisning med en lærer for 33 børn i 5 timer. (Funder/Kragelund)
- At der skabes reelle muligheder for holddeling og vejledende timetal til alle skolens elever. (Sejs)

Mange skolebestyrelser finder, at det er nødvendigt i den nuværende situation at se på skolestruktur. Man må fastlægge den struktur, kommunen ønsker og herefter se på, hvordan denne kan finansieres, som det udtrykkes fra skolebestyrelsen i Bryrup. Andre skolebestyrelser er inde på lignende anbefalinger om at kigge på strukturen:

- Vi beder om en revurdering af skolepolitikken og en strukturdebat. Der er for mange skoler i kommunen. (Gødvad)
- Det er utilfredsstillende, at skolen snart er ensopret i fase 1 og 2. Der bør iværksættes en strukturdebat og anvendes den tid, der skal til, for at reorganisere skolevæsenet. Politikerne vil opnå respekt ved at skabe faglig, pædagogisk og driftsmæssig stabilitet. (Langsø)

- At Byrådet tager fat og viser mod til at kigge på skolestruktur, tildelingsmodel og overbygningsskolernes placering. (Sørring)
- Vi savner svar på, hvad det er for et skolevæsen, man ønsker sig. Lokale skoler og decentralisering? Store eller små enheder? Udviklingsskoler med egne programmer? Profilskoler? (Thorning)

Bestyrelserne er også optaget af, at der sættes grænser for centraliseringen og fastholdes lokale beslutninger. Man finder ikke, at centralisering er løsningen, og som Balleskolens skolebestyrelse noterer sig, er man bekymret over konsekvenserne af fjernelse af pedelfunktionen fra skolen. Andre skolebestyrelser skriver om dette tema:

- Problematiser de store besparelser på skolen. Centralisering har ikke givet os en bedre skole. Nu udfordring med fælles ejendomsdrift. Ledelsen skal ikke bruge tid på administrative systemer. (Hvinningdal)
- Vigtigt at bevare den gode dialog i udviklingen af skolerne og undervisningen og råderum til den enkelte skole. (Kjellerup)
- Vi savner de visioner, der skal gennemsyre det samlede skolevæsen. Der lægges op til et samarbejde på 0.-18. års området, og så bremser de lokale løsninger – herunder ejendomsdrift. Vi forudser kaos på området. (Thorning)
- At der ikke er plads til flere besparelser. At der ikke er plads til flere topstyrede centrale beslutninger. At beslutningen om central ejendomsadministration ikke er til skolernes fordel. (Vinderslev)
- Ikke kun en centralistisk tilgang til udfordringerne. (Balle)

Bestyrelserne anbefaler, at dialogen med politikerne om udviklingen af skolen skal foregå åbent, hvor skolebestyrelserne reelt tages med på råd. Dialogen må ikke bare komme i nærheden af blot at være en pseudodialog, som Balleskolens skolebestyrelse anfører, den har taget initiativ til at udarbejde et såkaldt "Antidialogspind". Heri fokuserer skolebestyrelsen på 5 udvalgte områder, som man finder væsentlige for en kommunes kvalitet på skoleområdet. Det drejer sig om: undervisningstimer, 2-lærer timer, kreative/musiske fag, klassekvotient og rengøring. Skolebestyrelsen ønsker med initiativet at opfordre til en bedre dialog om kvaliteten i kommunens skolevæsen, idet man finder, at en tovejskommunikation er væsentlig. Øvrige udtalelser om samme tema:

- At vore udvalgsmøder ikke bare kommer i nærheden af blot at være pseudodialog. Mere åben og ærlig dialog. (Balle)
- Vigtigt at bevare den gode dialog i udviklingen af skolerne og undervisningen. (Kjellerup)

Nogle skolebestyrelser er optaget af, at der skal ses på tildelingsmodellen og tildelingen af lærertimer til skolerne. Nogle finder, at der med den nuværende model ikke skabes lige muligheder for skolerne. Her hedder det:

- Prioritere børns tid – en lige folkeskole for alle med ens antal lektioner på alle skoler. Ændre tildelingsmodellen, så den ikke er urimeligt skæv. (Bryrup)
- Revurdere fordelingsnøgler mht. lærertimer, så periodevise små klasser også sikres nødvendigt antal undervisningstimer og ikke bare skal samlæses eller være på store hold. Der er stor forældrebekymring på dette punkt. Også når der skal inkluderes flere børn. (Dybkær)

Bestyrelsernes anbefaler derudover mange andre forhold omkring skolen. Det handler om centerklasser/inklusionscenter i Ans, afsøgning af nye pædagogiske virkemidler ved nedskæringer og ikke brug af salamimetoden i Balle. Andre fremhæver:

- Videreudbygning og skabelse af nye og mere fleksible læringsmiljøer og sikre en nødvendig driftssikker teknologi og en bedre lærernormering. (Dybkær)

- Mindre brug af specialundervisning. (Balle)
  - Skabe fysiske muligheder for eksperimenter med nye strukturdannelser og undervisningsformer. (Bryrup)
  - Det anbefales at lærernes undervisningstimeprocent øges. (Dybkær)
  - Bygninger skal renoveres og tilpasses det store nybyggeri i Funder. Realisering af bygningsplanen er hårdt tiltrængt. (Funder/Kragelund)
  - Meget stor tilfredshed med skolens flotte forbedringer i dialogspindene. (Gjessø)
  - Projekt "Gjessøs børn" – et samarbejdsprojekt mellem børnehave og skole – forventes der meget af. Det anbefales, at kommunen fortsat vil understøtte, at skolerne kan udvikle sig forskelligt og afprøve forskellige muligheder på udfordringerne i fremtidens skole. (Gjessø)
  - At man forholder sig til de forventninger, Silkeborg Kommune og skolerne har til forældre-samarbejdet. Vi ønsker, at kommunen forholder sig til forældres pligter i forhold til forældre-samarbejdet med skolen. Gerne skriftligt. (Grauballe)
  - Når kommunens mål er digitalisering, er det vigtigt at støtte implementering af digitale medier i undervisning og på skolen. (Kjellerup)
  - Ønsker arbejdsro til at lave andet skolebestyrelsesarbejde end om nedskæringer og presset økonomi. Ønsker at arbejde med bløde værdier. (Sjørsløv)
  - Glæde over det gode forløb med byggeriet og det store engagement fra alle involverede. (Skægkær)
  - Forventer ikke, at skolen indgår i evt. kommende ændringer i skolestrukturen. Det vil ikke være rimeligt overfor forældre og medarbejdere. Der ønskes ro til at finde sig tilrette i det kommende byggeri. (Sølyst)
  - At udvalget ser positivt på et evt. merforbrug pga. asbestproblemer i det nuværende. (Sølyst)
  - Godt med fokus på udvikling – herunder inklusionsprojektet. Det fordrer fokus på outputtet og skaber motivation. (Virklund)
  - Løbende evaluering og feedback mellem praktikere, ledelse, administration og det politiske niveau. Justeringsmulighed. (Virklund)
  - Sikre bæredygtighed. Praktikere har brug for coaching og træning i praksis – ellers vil der ikke ske nogen ændring. Praktikere skal ikke være afhængige af projektmedarbejdere. (Virklund)
  - Særlig indsats for fastholdelse og udvikling af dygtige medarbejdere. (Voel)
  - At fokus på trivsel udbredes til alle skoler i kommunen. (Voel)
- Alle skolebestyrelsernes anbefalinger kan læses i bilag D.

Skoleledernes anbefalinger (se bilag F)

Skolelederne er på mange måder i overensstemmelse med deres skolebestyrelser, hvad angår anbefalinger. Som skolebestyrelserne anbefaler de, at skolepolitikken skal være troværdig, sådan at mål og økonomi hænger sammen, som det udtrykkes fra Frisholm. Som Dybkær skriver, anbefales det, at skolerne sikres et tilstrækkeligt resurseniveau – også til midlertidige små klasser. Skolelederne ønsker, som Gødvadskolen anfører, at blive taget med på råd, så der bliver en dialog med skolerne om justering af mål og resultater, så de i højere grad matcher de tildelte resurser. Trods de mange bekymringer omkring de økonomiske resurser til skoleområdet hedder det fra Fårvang, at der fortsat skal tænkes nyt og stort. Andre anbefalinger om ovenstående tema:

- Omfangsrig driftsanalyse for at skabe bedre overensstemmelse mellem udgiftsniveau og ønsket serviceniveau. Lokalgeografiske særinteresser flytter ikke Silkeborgs skolevæsen ind i fremtiden. (Langsø)
- Flere resurser nødvendige, hvis vi skal nå højere mål og fremme inklusionen yderligere. Ændret MindSet gør det ikke alene. (Sejs)

- Resurser med til de børn, der skal integreres og inkluderes i normalklassen – ellers ødelægges en i øvrigt god og rigtig tankegang. (Sjørsløv)
- At der er overensstemmelse mellem skolepolitikens mål og de rammer skolen får for at nå dem. (Silkeborg Ungdomsskole)
- At der hurtigst muligt skabes de fysiske rammer for undervisningen, så vi kan leve op til kravene i folkeskoleloven og de flotte visioner i kommunens skolepolitik. (Funder/Kragelund)
- Fremadrettet planlægning kræver en økonomisk ramme, der er sikret i en årrække. Dette vil give arbejdsro og fremme kreativiteten i opgaveløsningen (også med færre midler). (Skægkær)
- Det forestående kompetenceløft må ikke bruges til fremtidige spareøvelser, men skal betragtes som en investering jf. Salamanca-erklæringen. (Vestre)

Også fastholdelse af det lokale og den lokale skoles muligheder for at tage ansvar for egen drift optager plads i skoleledernes anbefalinger. Specielt er man utilfredse med overgangen til fælles ejendomsdrift, der fra Hvinningdal kaldes en katastrofe, som snarest bør redefineres, så skolerne kan fastholde og udbygge sin tekniske service selv. Omkring det centrale/decentrale hedder det:

- Et værdibaseret decentralt system. Nærhed og decentral styring og ikke centralisering med ringere råderum og væsentligt ringere ydelser. (Gjern)
- Opsigelse af indkøbsaftalerne. Ødelæggende for det lokale erhvervsliv. (Gjern)
- Problematiske tiltag som "Fælles ejendomsdrift" trækker i den forkerte retning. (Virklund)
- Det centralistiske fremmer ikke skolernes muligheder for at finde de bedste løsninger. Udviklingen skal sikre skolernes selvbestemmelsesret inden for det fælles skolevæsen. (Vinderslev)
- At skolen fortsat selv vælger det/de fokusområder, man vil arbejde med. (Silkeborg Ungdomsskole)
- Større frihed og ansvar til den enkelte skole. (Voel)
- Det lokale præg og den lokale skoles muligheder for egen udvikling skal bevares. (Sorring)
- Bekymret for centralistisk tankegang. Uheldigt for det samlede skolevæsen, hvis alle specialtilbuddene samles i Silkeborg. Ikke ødelægge kompetencer opbygget over mange år lokalt. (Ans)
- Stop den stigende centralisering. Den bedste udvikling skabes blandt engagerede, kompetente og ansvarlige lærere og pædagoger i det daglige møde med forældre og børn. (Frisholm)

Skolelederne er også for manges vedkommende på linje med nogle skolebestyrelses ønske om at se på strukturen i skolevæsenet med henblik på at opnå ro og kunne tilrettelægge en langsigtet udvikling med en kendt økonomi. Fra Balle hedder det således: "Langsigtet plan med robuste skolestørrelser med mulighed for hensigtsmæssigt og langsigtet resurseforløb".

Andre er inde på lignende overvejelser:

- Struktur- og driftsanalyse og skolestrukturdebat, som bl.a. kan medføre, at skolens bygnings fyldes op, og som er en forudsætning for udvikling af fremtidens skole i kommunen. (Langsø)
- Strukturdebat om den fremtidige struktur i kommunen. Vi arbejder på at udvikle og sikre skolen i et forpligtende samarbejde med andre skoler. (Resenbro)
- Skolen medvirker gerne til udvikling på et bæredygtigt grundlag og drøftelser om, hvordan "fremtidens skole" skal se ud. (Gødvad)
- En langsigtet plan på skoleområdet vil forbedre medarbejdernes indsats. Ikke hele tiden nye "mulighedskataloger", men stabilitet og langsigtede planer. (Sjørsløv)

Uddannelse af medarbejdere til at kunne tage vare på de mange og komplekse udfordringer, fremtidens skole bringer, er et tema, der optager skolelederne i deres anbefalinger. Man er

således tilfredse med kompetenceløftet, der er sat i værk i forbindelse med temaet inklusion, som det udtrykkes fra Ans. Også investeringer i ny teknologi og undervisningsmidler samt muligheder for at anvende den eksisterende software ønskes. Andre anbefalinger om dette tema:

- Bedre økonomi til efteruddannelse, nye undervisningsmaterialer, investering i IT-hardware. (Bryrup)
- Nye tiltag på IT-området, der giver muligheder for, at skolerne ikke begrænses pædagogisk i brugen af programmer og PC-ere i læseindlæring. (Balle)
- Medtænke økonomi til nyindretning, teknologi og bygningsændringer. (Dybkær)
- Inklusionsprojektet med uddannelse et flot projekt. Uddannelse skal derudover mere af i forbindelse med personaleudvikling. Vi er blevet færre – arbejdsglæden skal bevares. (Thorning)
- Efteruddannelse til medarbejderne målrettet de krav der stilles. (Voel)

Som skolebestyrelserne er skolelederne optaget af at medvirke i en dialog med politikere og Skoleafdelingen om udviklingen på skoleområdet. Det er derfor en anbefaling, at skolerne tages med på råd, når beslutninger, der rammer hele skolens hverdag, sættes i søen, som det udtrykkes fra Sorring. Denne dialog må også gerne omfatte tildelingsmodel og timetal. Andre anbefalinger om dialog:

- At forvaltning og ikke mindst politikere lytter til fodfolket. Det er os, der har fingrene i hverdagen og som sådan også en værdifuld viden, som kan give processen retning. (Ulvedal)
- Befrielse og til gavn for den fremtidige udvikling af skolevæsenet, hvis forvaltninger og politikere tager skolernes ønske om medbestemmelse og demokrati alvorligt. (Voel)
- At den inkluderende skole understøttes af resurser, så timetalsplanen ligger så højt, at der gives plads til holddeling og to-lærerordninger. (Funder/Kragelund)
- At tildelingsmodellen genovervejes med henblik på at give alle elever lige muligheder. (Funder/Kragelund)
- Interessant med tættere relationer mellem daginstitutioner og skole. (Grauballe)
- Lytte til medarbejdere på alle niveauer. De vokser, når de tages alvorligt. (Grauballe)
- Skolen medvirker gerne til udvikling på et bæredygtigt grundlag og drøftelser om, hvordan "fremtidens skole" skal se ud. (Gødvad)
- Tildelingsmodel, der giver alle skoler lige vilkår. (Bryrup)

Derudover er der flere generelle anbefalinger og bemærkninger, ligesom der er specifikke bemærkninger omkring nødvendigheden af renoveringer og nybyggere for at der er plads til børnene og tidssvarende undervisningsfaciliteter.

- Fastholdelse af en folkeskole organiseret på en anden måde. Der skal skabes vitale fællesskaber for børnene – optimale læringsmuligheder i udifferentierede læringsrum, hvor de sammen får de nødvendige kompetencer til livet og til at være medskabere af fremtiden. (Buskelund)
- Glæde over lærer-pædagog samarbejdet, den udvidede undervisningstid, elevplaner og sidst den pædagogiske platform/MindSet. (Buskelund)
- Godt med udmelding af pejlemærker som tidlig sprogindlæring, kinesisk som valgfag, naturfag, læsning og IT. (Grauballe)
- Større tillid, respekt og anerkendelse. Mindre kontrol og større afbureaukratisering. (Virklund)
- Større forståelse for skolens egenart. Vilje til at bevare og fremme de vilkår, som beforder skolens succesfulde løsning af sin opgave efterlyses. (Virklund)
- Man skal udvise forståelse for, at en skole er uendeligt meget mere end ejendomsdrift og derfor sikrer skolerne lokalt forankrede teknisk serviceledere. (Virklund)
- Pres på elevernes timetal og lærernes antal nødvendiggør, at man tænker undervisning ind i andre organisationsstrukturer. Læring uden en lærers tilstedeværelse, teknologi i undervisningen, samtænke skole- og fritidsdel og samarbejde mellem børnehaven og skole. (Vinderslev)
- Godt med politisk fokus på den inkluderende tankegang. (Vestre)

- Skolens elevtal vokser stærkt, fritidsdelen meget eftertragtet og ny klub gør, at de fysiske rammer er særdeles belastede såvel i forhold til klasse- og fagundervisning som i forhold til udearealer. Derfor: Nye bygningsfaciliteter og afsættelse af midler til udbygning af skolen NU. (Hvinningdal)
- At dansk som andetsprog indarbejdes i den kommunale læsestrategi, der skal udarbejdes. (Sølyst)
- At den kommende lærings- og trivselspolitik danner en ramme for det kommende samarbejde mellem de nye daginstitutioner og skoler. Fokus på overgangene og klare mål. Kan måske øge forældres valg af distriktsskole ved skolestart. (Sølyst)

Kommunal opfølgning vedr. kvalitetsrapporten for skoleåret 2009/10

Kvalitetsrapporten for skoleåret 2009/10 indeholdt 7 anbefalinger til kommunal opfølgning.

At der skabes mulighed for, at skolerne kan planlægge og disponere ud fra kendte og holdbare økonomiske rammer og mål, der passer til rammerne.

Kommunale nedskæringer har også i skoleåret 2010/11 vanskeliggjort skolernes muligheder for at lægge langsigtede og holdbare udviklingsplaner. Derfor er det forsat en anbefaling, at politisk udmeldte økonomiske rammer og mål er af en sådan karakter, at skolerne kan planlægge arbejdet i skolen over en længere periode.

At der iværksættes et arbejde med at skabe en ny vision for folkeskolen i Silkeborg, der kan danne grundlaget for udarbejdelse af en fremtidig udviklingsorienteret politik for børns læring og trivsel samt en organisering af gode skoletilbud for kommunens borgere.

Der har været arbejdet på et fælles projekt mellem Børne- og Familieafdelingen og Skoleafdelingen med henblik på at skabe en fremtidig dynamisk kultur med optimale rammer for børn og unges læring og trivsel. Hensigten har været at imødegå de mange udfordringer, der opleves arbejdet i med børn og unge og samtidig tage hånd om den globale udfordring. Idéen har været at skabe en vision for en forandret hverdag for børn og unge frem mod år 2021. Projektet har titlen "Projekt Læring og

Trivsel for børn og unge i en global verden" og omfatter børn og unge 0-18 år. Projektet er besluttet af Børne- og Ungeudvalget den 4. oktober 2011. Projektet er et fællesprojekt mellem Børne- og Familieafdelingen og Skoleafdelingen. Målet på kort sigt er en Lærings- og Trivselspolitik i 2012, der erstatter den nuværende skolepolitik. Professor Stephen Heppell, Bournemouth University i England, er ressourceperson i arbejdet.

At skolernes og Skoleafdelingens indsats med hensyn til opretholdelse af det gode faglige niveau fastholdes og forøges på udvalgte indsatsområder som læsning, inklusion, udvikling af netværksarbejde (også internationalt), udvikling af uformelle læringsmiljøer og det naturfaglige område.

Der har i skoleåret 2010/11 været særligt politisk fokus på læsning, og dette fokus fastholdes i skoleåret 2011/12 – primært på mellemtrinnet. Der er arbejdet målrettet med inklusion. Arbejdet har udmøntet sig i politisk beslutning (den 4. januar 2011) om en ny specialstruktur. Der er arbejdet på at gennemføre den politiske beslutning. I skoleårene 2011/12 og 2012/13 bliver inklusion et særligt kommunalt indsatsområde, hvor der er iværksat et kompetenceløft for alle medarbejdere.

Der er taget initiativer til at fremme det internationale samarbejde. Det har bl.a. udmøntet sig i kommunal deltagelse i Smil(e)-projektet, www.smil-e.eu. Der er ligeledes fortsat stigende

fokus på mulighederne i virtuelt samarbejde over grænserne. Udviklingen på det naturfaglige område er fastholdt og organisatorisk forbedret gennem samling af kræfterne på Silkeborg Naturfagscenter, hvor der også har været tilbud om at arbejde med robotter.

At dialogen mellem skoler, Skoleafdeling og politikere fortsat vedligeholdes og udvikles med afsæt i skolernes og Skoleafdelingens kvalitetsrapport.

Dialogen er vedligeholdt ved Strategiudvalgsmøder og gennem dialog omkring indgåelse af institutionsaftaler med de enkelte skoler. Dialogen tager her udgangspunkt i den enkelte skoles kvalitetsrapport. En åben dialog er både et ønske fra politikere og skoler, og formen omkring dialogen er under konstant udvikling med hensyn til forbedring.

At anvendelsen af digitale medier med tilhørende fagdidaktiske overvejelser forøges. Dette skal bl.a. ske via en kvalificering af den digitale infrastruktur og organisering indenfor skoleområdet.

Der er gennemført et stort arbejde med at få et godt og stabilt trådløst netværk på skolerne. Der er udarbejdet en [IT-strategi](#) med et fagdidaktisk udgangspunkt. Anvendelsen af digitale medier i undervisningen er støttet gennem udviklingsprojekter. Der er gennemført projekter med håndholdt teknologi og et partnerskabsprojekt omkring anvendelse af mobiltelefoner med det private erhvervsliv. Der er centralt indkøbt interaktive tavler og gennemført didaktiske kurser i anvendelsen af dem.

At opkvalificeringen af de specialpædagogiske kompetencer fortsættes med henblik på øget inklusion.

Som en væsentlig del af den politiske beslutning om en ny specialstruktur er der besluttet et kompetenceløft indenfor specialpædagogik for personalet i almenskolen. Målet med kompetenceløftet er at kvalificere personalet til at kunne rumme flere elever med særlige vanskeligheder – at inkludere i stedet for at udskille.

At efteruddannelse fastholdes og udvides indenfor de fælles kommunale indsatsområder.

Efteruddannelse indenfor indsatsområdet læsning er videreført. Der er uddannet flere læsevejledere. Som beskrevet ovenfor, er der omkring inklusion vedtaget et stort kompetenceløft for alle medarbejdere. Kompetenceløftet er omfangsrigt og består af kurser for hver enkelt skoles medarbejdere af en uges omfang. Kompetenceløftet foregår i skoleårene 2011/12 og 2012/13. Op mod 150 medarbejdere vil i den samme periode få PD-moduler i social inklusion. Derudover er der foretaget en indsats for LKT (læring, kontakt, trivsel – tidligere AKT). Der er desuden fortsat gennemført kurser i forskellige fag.

Skoleafdelingens konstateringer vedr. skoleåret 2010/11

Resultater ved prøver, nationale test afgangsprøver og overgangsfrekvens

- Det faglige niveau på kommunens skoler vurderes at være tilfredsstillende.
- Det politiske fokus på læsning har sammen med skolernes og læsevejledernes indsats på læseområdet fastholdt og øget elevernes læsefærdigheder. Dette dokumenteres gennem forbedrede læseresultater i læseprøver i 1. og 2. årgang samt forbedrede resultater i de nationale test i læsning på 2., 4., 6. og 8. årgang.
- Skolernes fokus på faglighed kommer til udtryk gennem resultaterne ved nationale test. Her er alle kommunale resultater i fagene matematik (3. og 6. årgang), engelsk i 7. årgang, biologi, fysik/kemi og geografi væsentligt over landsgennemsnittet, for nogle fags og årganges vedkommende over 20 % over. Resultaterne bygger på i alt 9.724 test.

- De kommunale resultater ved de nationale test er forbedrede fra skoleåret 2009/10 i alle test i dansk læsning, matematik (markant forbedret), fysik/kemi og engelsk. I geografi er resultatet under resultatet fra sidste år, men væsentligt over landsgennemsnittet, der også er faldet.
- Forståelse og anvendelse af viden og færdigheder i alle de faglige test er den del af testene, hvor eleverne opnår de højeste resultater. Dette vurderes positivt.
- De kommunale resultater ved de nationale test er et gennemsnit for alle de deltagende skolers elever. Bag dette gennemsnit er der op til store forskelle skolerne imellem i de forskellige fag. Et stort flertal af skolernes resultater i testene er over det nationale gennemsnit.
- Afgangsprøveresultaterne ved afslutningen af 9. årgang er over landsgennemsnittet og vurderes som tilfredsstillende.
- Tosprogede elevers afgangsprøveresultater efter 9. årgang ligger i gennemsnit et procentpoint under resultaterne for elever med dansk som modersmål. Størst forskel i matematik og dansk læsning. Tosprogede elevers resultater i samfundsfag og kristendom er bedre end resultaterne for elever med dansk som modersmål.
- Hovedparten af elever fra 9. årgang vælger efterskole, kommunal ungdomsskole eller en gymnasial uddannelse. Denne sidste vælges også af de fleste fra 10. årgang.
- Overgangsfrekvensen til ungdomsuddannelser ligger i Silkeborg Kommune væsentligt over landsgennemsnittet.

Rummelighed og inklusion

- Den specialpædagogiske bistand på skolerne er forankret i gode rammer og fungerer særdeles fint.
- Skolerne anvender forskellige pædagogiske modeller i arbejdet med at rumme/inkludere flere børn i den normale undervisning. Modellerne fremgår af de enkelte skolers kvalitetsrapporter.
- Arbejdet på skolerne med AKT (for fremtiden LKT) er systematisk og fungerer tilfredsstillende. Uddannelse af AKT-lærere/pædagoger har medvirket til en forbedring.
- Skoleafdelingen har udviklet et omfattende kompetenceløft til alle medarbejdere på kommunens skoler. Hensigten er at kvalificere personalet til at rumme flere børn med særlige vanskeligheder.
- Skolerne giver udtryk for betænkelighed ved at skulle rumme flere børn i den almene undervisning samtidig med, at deres økonomi beskæres.

Visioner, mål, rammer og struktur

- Et udbredt ønske om, at visioner og mål tilpasses den økonomiske ramme, politikerne stiller til rådighed for skolernes arbejde.
- Mange ønsker en kendt og fast økonomisk ramme, så der kan disponeres og planlægges over en længere – gerne flerårig periode.
- Flere udtrykker tilfredshed med politisk udmelding om pejlemærker for fremtidig udvikling og det personalemæssige kompetenceløft i forbindelse med indsatsområdet inklusion.
- En positiv indstilling til tankerne om et tættere samarbejde mellem børneinstitutioner og skoler i forbindelse med en tænkning, der omhandler hele 0-18 års området.
- Mange ledere og skolebestyrelser opfordrer til politisk igangsættelse af en strukturdebat og efterfølgende afklaring af en fremtidig holdbar skolestruktur.

- Et ønske om at fremrykke moderniserings- og renoveringsplanen, så bygningsmasse og undervisningsmiljøerne kan leve op til tidssvarende standarder.
- En del skoler giver udtryk for bekymring over en oplevet stigende centralisering og ønsker mere lokalt ansvar.
- Et stort ønske om tilførsel af resurser, så timetallet for eleverne øges i forhold til minimumstimetallet.
- Tildelingsmodellen og "uheldige" årgangsstørrelser har for nogle skoler medført behov for classesammenlægninger og organisering med storklasser.

Dialog

- Ledere og skolebestyrelser ønsker en god, saglig, åben og ærlig dialog med politikerne og Skoleafdeling om skoleudvikling i kommunen.
- Dialogen mellem skole og forældre er meget tilfredsstillende og anvendelsen af ForældreIntra vurderes som velegnet.
- Anvendelse af virtuelle møderum/konferencer er undervejs. De er tidsbesparende og vil efterhånden erstatte fysiske møder ved egnede mødetemaer.
- Skolernes interne dialog omkring skolens kvalitet i forbindelse med udarbejdelse af kvalitetsrapporten opleves positivt af medarbejdere og ledere.
- Skolebestyrelserne udtaler, at kvalitetsrapporten giver et fint statusbillede og er en loyal og dækkende opsamling af arbejdet med fokusområderne. Nogle af skolebestyrelserne ønsker yderligere dialog og vil gerne kommentere på konstateringer og anbefalinger. En bestyrelse

ønsker at medvirke i evalueringen af forsøgsarbejdet med kvalitetsrapporten for at sikre det fremadrettede kvalitative arbejde med rapporten.

Generelle:

- Lederne vurderer, at de trods ydre pres og besparelser har haft et godt skoleår, hvor de opstillede mål er nået.
- Lederne udtrykker stor tilfredshed med deres ansatte og fremhæver dem som dygtige og udviklingsorienterede.
- Der foregår en støt stigende anvendelse af ny teknologi i undervisningen, ligesom der er iværksat didaktiske kurser omkring den pædagogiske brug af dem.
- Opmærksomheden på muligheder i samarbejde med andre skoler, herunder også internationalt samarbejde, er forøget.

Klagesager: Klager over kommunen til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning samt klager til Byrådet

I forbindelse med visitationerne i februar 2011 fik Silkeborg Kommune henvendelse fra 9 forældre, som var utilfredse med Silkeborg Kommunes afgørelse om tilbud.

4 klager gik på omfanget af den tildelte støtte. 1 gik på, at der var tildelt støtte i form af rejseholdsaktivitet i stedet for placering i specialklasse. 2 klager gik på afslag af et ekstra skoleår. 1 gik på, at vi ikke ville visitere en elev til et tilbud uden for kommunen. 1 gik på manglende trivsel og skolens håndtering heraf.

3 af ovennævnte klager blev sendt til ankestyrelsen, hvor Silkeborg Kommune fik medhold i de 2 afgørelser, og forældrene selv valgte at trække klagen tilbage i den sidste sag.

De øvrige 6 sager blev behandlet af Silkeborg Kommune selv, og i 2 heraf fastholdt Silkeborg Kommune sin afgørelse. De resterende 4 blev løst i dialog med forældrene.

Skoleafdelingens anbefalinger til skoleåret 2011/12 og videre frem

Det anbefales Silkeborg Byråd at medvirke til:

- At fastholde og udbygge indsatsen for, at alle børn og unge udvikler deres læselyst og læsevane gennem tiltag, der kan medvirke til at målrette indsatsen igennem hele skoleforløbet og i alle fag.
- At skabe mulighed for, at skolerne kan udnytte mulighederne i lovgivningen, herunder også dispensationsmuligheder i planlægning og dispositioner ud fra kendte og holdbare økonomiske rammer og mål, der passer til rammerne.
- At videreudvikle en vision for børn og unges læring og trivsel i en fremtidig global verden med henblik på vedtagelse af en politik på området.
- At fastholde et højt fagligt ambitionsniveau for alle børns og unges læring og trivsel i en inkluderende og rummelig skole, hvor de ansatte gennem efteruddannelse er veluddannede til at tage sig af opgaven.
- At udviklingen af folkeskolen i Silkeborg Kommune bygger på en dialog, hvor alle interesser aktivt involveres og kan bidrage konstruktivt til indhold, form og struktur.
- At fysiske og virtuelle lærings- og trivselsrum er ligestillede og bidrager til det enkelte barns læring og trivsel på hele 0-18 års området, og at der indgås brede partnerskaber, både fysiske og virtuelle.
- At implementere den nye vedtagne specialstruktur og herigennem understøtte de nye inklusionscentre og en ønsket inklusion.

Bilagsoversigt

Til den kommunale kvalitetsrapport findes følgende bilag, samlet i et pdf-dokument:

Bilag A Rammebetingelser (udvalgt jf. dispensationsbevillingen)

Bilag B Læseresultater

Bilag C Overgangsfrekvens til ungdomsuddannelse

Bilag D Tosprogede elever

Bilag E Skolebestyrelsens anbefalinger, uddrag af skolernes kvalitetsrapporter

Bilag F Skolelederens anbefalinger, uddrag af skolernes kvalitetsrapporter

Bilag G Skolebestyrelsernes udtalelser til kvalitetsrapporten

Bilag H Silkeborg Kommunes tre specielle skoler: Silkeborg Ungdomsskole, Dybkær Specialskole og Ulvedalskolen

Bilag I Silkeborg Kommunes folkeskoler og deres hjemmesideadresser

Samtlige bilag findes elektronisk på Silkeborg Kommunes hjemmeside,

<http://www.silkeborgkommune.dk/borger/skole+og+uddannelse/folkeskole/brugerinformation+og+kvalitetsrapport>

Dialogspind

En dynamisk, dialogbaseret evalueringsmodel til sikring af sammenhæng og kvalitet i udarbejdelsen af Silkeborg Kommunale Skolevæsenets kvalitetsrapport

Det fælles mål for skolens medarbejdere og ledelse er at sikre kvaliteten!

Kvalitetsrapporten angiver status og giver retning i forhold til værdierne i "Den gode skole", som er beskrevet i Den sammenhængende Børne- og Ungepolitik samt Skolepolitikken. Kvalitetsrapporten bygger på dokumentation, som synliggøres i dialogspindene. Dialogspindene bygger på selvevaluering på skolen. Evalueringsmodellen, der er illustreret nedenfor, kan anvendes.

Dialogspindene danner baggrund for samtale, refleksion og kommunikation i skolen om skolen.

På det formelle niveau foregår dialogen mellem skolen og det politiske niveau i samtalen med Skoleafdelingen om institutionsaftalen (ud fra Silkeborg Byråds bevillingsmål), der normalt indgås for det kommende år i december.

To Dialogspind, det politisk udvalgte **Læsning** og skolens eget udvalgte udfyldes således:

En indgående undersøgelse og vurdering af, hvordan det står til indenfor det udvalgte fokusområde. Den bygger på analyser og dokumenterbare data, der viser, hvordan vi ved det.

Undersøgelsen involverer ledelse, medarbejdere, fagudvalg, elever og forældre (skolebestyrelse). Interessen er her, udover at finde frem til skolens status på området, også at udpege fremtidige forbedringsmuligheder. "Hvad vil vi gøre ved det?"

Opfølgning foregår i forbindelse med indgåelse af institutionsaftalen.

Øvrige Dialogspind udfyldes efter eget valg, evt. således.

En generel og overordnet vurdering af, hvordan det står til på skolen indenfor de kommunale fokusområder. Denne foretages af skolens ledelse i samarbejde med udvalgte medarbejdere og bygger på dokumentation ("hvordan ved vi det?"). Denne form for selvevaluering kan foregå på alle fokusområder.

Eventuelle ændringer skal være synlige, med ændret farve/skrift.

Evaluering i praksis

Omdrejningspunktet er at samle de gode kræfter til en kritisk analyse af organisationens egen praksis. De fem faser i evalueringen er:

Beslutning

Individuel forberedelse

Konsensus

Prioritering

Gennemføre forbedringer

Dialogspindene synliggør via 4 progressionstrin* i de enkelte kategorier:

- Skolens vurdering af, hvor vigtigt fokusområdets kvalitetskategori er for skolen
- Skolens vurdering af, hvordan status er

Anvender skolen ikke progressionen, så kan skolen vælge at anføre summen af opfyldte niveauer i kvalitetskategorierne (har man f.eks. niveau 1 og 3 = 2). I dette tilfælde skal der skrives baggrund i feltet "Vurderingerne bygger på" i arket for det enkelte dialogspind. Alternativt ændres der på progressionen, men tydeligt markeret.

* Progression kan ses som en kvalitetstrappe, hvor trappens nederste trin skal være nået, inden man kan gå videre til trin 2 osv. Trin 4 er højeste kvalitetsniveau.

Dialogspindene skaber dialog på alle niveauer:

- Den enkelte medarbejder i eget team
- Teamets egen status og målsætninger: Hvor er vi - og hvad vil vi fokusere på?
- Mellem teams - og på hele skolen
- Mellem skolen og skolebestyrelsen
- Mellem skolen og Skoleafdelingen
- Giver grundlag for videndeling i skolevæsenet.

Dialogspind 2010/11 fra skolerne

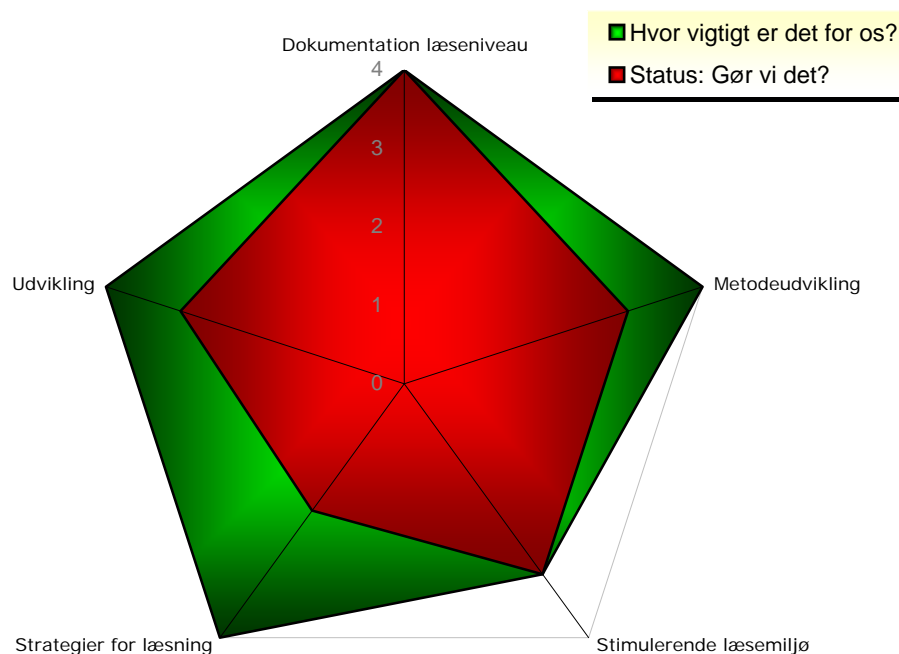
	Fokus 4 Læsning	Fokus 1 Skole- hjem samarbej de	Fokus 2 Lærings miljø	Fokus 3 Udvikling af faglighed	Fokus 5 Forplig- tende fælles- skaber	Fokus 6 Rumme- lighed	Fokus 7 Sammen hæng	Fokus 8 Organisa- tion	Fokus 9 Netværk	Fokus 10 Politisk indsats- område	Indsats Sundhed	Andet spind / titel
Ans Skole	1											1 Centerklasse
Balleskolen	1										1	2 IT-spind og Anti-spind
Bryrup Skole	1		1									
Buskelundskolen	3				2							
Dybkærskolen	1		1	1								
Frisholm Skole	1				1							
Funder Skole	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Fårvang Skole	1				1							
Gjern Skole	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Gjessø Skole	1	1	1				1					
Grauballe Skole	1			1								
Gødvadskolen	1	1	1	1							1	
Hvinnigdalskolen	1											1 Pæd. udviklingsprojekter
Kjellerup Skole	1	1										
Kragelund Skole (med Funder)	1			1								
Langsøskolen	1			1		1						
Resenbro Skole	1			1								
Sejs Skole	1	1										
Silkeborg Ungdomsskole	1					1	1					
Sjorslev Skole	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Skæggærskolen	1		1	1				1				
Sorring Skole	1		1	1								
Sølystskolen	1	1										
Thorning Skole	4	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Ulvedalskolen	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
Vestre Skole	1					1						
Vinderslev Skole	1							1				
Virklund Skole	1	1	1		1						1	
Voel Skole	1				1							
Total	34	11	12	13	11	8	7	7	5	5	3	4

Enkelte dialogspind er udfyldt af flere teams på en skole, derfor tal over 1. De fremhævede tal er udtryk for et dialogspind, der er udfyldt ud fra "en indgående undersøgelse og vurdering".
Dybkær Specialskole har fået dispensation og har derfor ikke udfyldt dialogspind.

Gode læsefærdigheder er en væsentlig forudsætning for, at alle elever kan få optimalt udbytte af undervisningen. Læsning skal læres, udvikles og vedligeholdes gennem hele skoleforløbet. Derfor skal skolen:

- arbejde systematisk med udvikling af metoder, som giver alle elever mulighed for at hæve eget læseniveau
- udvikle redskaber til dokumentation af alle elevers læseniveau

Kvalitetskategorier	Status: Gør vi det?	Hvor vigtigt er det for os?
Dokumentation læseniveau	4	4
Metodeudvikling	3	4
Stimulerende læsemiljø	3	3
Strategier for læsning	2	4
Udvikling	3	4

Vurderingerne bygger på (alle skoler har udfyldt dialogspindel på niveau 2) :

Dokumentationen er vigtig og vurderes tilfredsstillende.

Metodeudvikling er en del af skolernes læsepolitik og forventes over en toårig periode at nå niveau 4.

Stimulerende læsemiljøer har sammenhæng med mulighederne i skolernes fysiske rammer.

Der udarbejdes i indværende skoleår en kommunal **strategi** for læsning. Derfor forventes statusniveauet at stige.

Det er vigtigt at udvikle elevernes **læseniveau** yderligere, da dokumentationen er i orden.

Vurdering er foretaget af:

Skoleafdelingens ledelse samt konsulenter

Dokumentation af elevers læseniveau

- 1 Elevernes læseniveau dokumenteres ved hjælp af summative standardiserede tests
- 2 Elevernes læseniveau dokumenteres gennem anvendelse af summative og formative evalueringsformer
- 3 Elevernes læseniveau dokumenteres og synliggøres i elevplanen
- 4 Alle evalueringer anvendes efter taglige drøftelser mellem lærere og læsevejleder i en tremadrettet indsats

Metoder indenfor læsning

- 1 Den enkelte lærer vælger læsemetoder for eleverne
- 2 Teamets lærere inddrages i drøftelser om metodevalg
- 3 Læsevejlederen medvirker som faglig inspirator i drøftelser om valg af læsemetoder
- 4 Læsevejlederen fungerer som metoderådgiver for alle skolens lærere indenfor læsning i alle skolens

Stimulerende læsemiljø

- 1 Alle elever har adgang til en vifte af hjælpemidler i forbindelse med læsning
- 2 Lærerteamet og teamet fra pædagogisk læringscenter sikrer eleverne nyeste viden om nye materialer og søgemuligheder
- 3 Skolens fysiske rum giver mulighed for ro og plads for børnenes individuelle læsning
- 4 Skolens pædagogiske læringscenter har rum og muligheder for understøttelse af elevernes læsning

Strategier for læsning for elever

- 1 Alle elever læser dagligt
- 2 Eleverne anvender forskellige teknikker og strategier, når de læser
- 3 Skolen har en læsepolitik, der beskriver indsatsen for læsning i hele skoleforløbet og i alle fag
- 4 Eleverne anvender læsestrategier og arbejder systematisk med læsning i alle fag ud fra den formulerede læsepolitik

Udvikling af elevers læseniveau

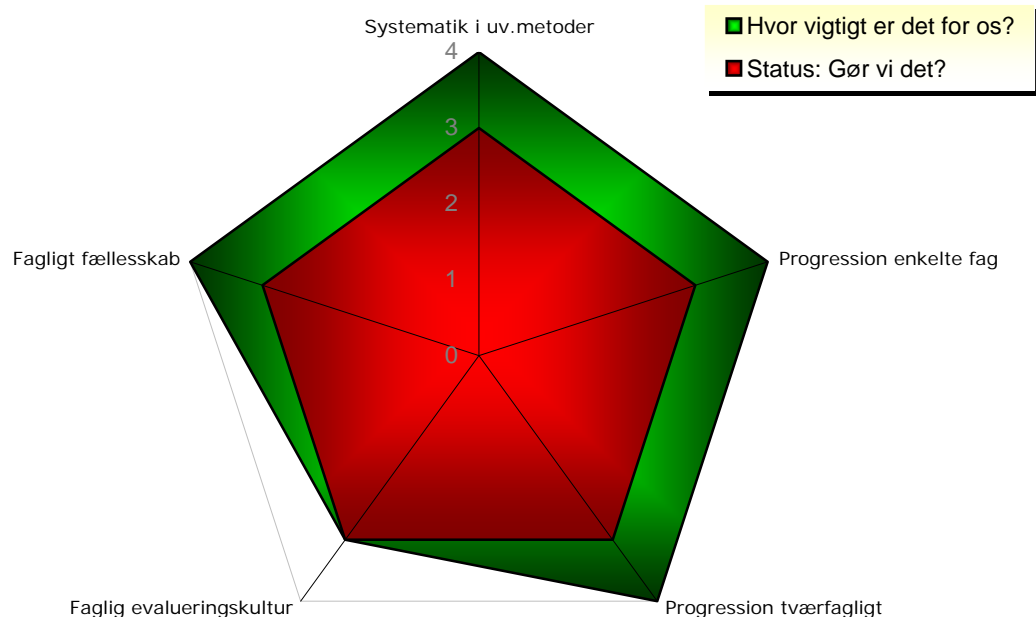
- 1 Eleverne har individuelle og differentierede læsematerialer
- 2 Elevernes arbejde med læsning er disponeret ud fra deres læseudviklingsstandpunkt
- 3 Eleverne arbejder hjemme og på skolen med udgangspunkt i en formuleret målsætning, og elevernes læseniveau evalueres
- 4 Elevernes læsestandpunkt drøftes som fast punkt på teammøder, og der træffes beslutninger om fortsat indsats i samarbejde med læsevejlederen

Udvikling af faglighed - skolepolitikens fokusområde 3:

Det er en væsentlig opgave for skolen at sikre faglig kontinuitet og udvikling inden for alle fag. Det gælder sammenhængen inden for det enkelte fag og i det tværfaglige samarbejde. For at sikre dette skal skolen udvikle:

- faglig sammenhæng og kontinuitet inden for det enkelte fag og i det tværfaglige samarbejde
- systematik omkring anvendte undervisningsmetoder
- systematik omkring evaluering af elevernes resultater

Kvalitetskategorier	Status: Gør vi det?	Hvor vigtigt er det for os?
Systematik i uv.metoder	3	4
Progression enkelte fag	3	4
Progression tværfagligt	3	4
Faglig evalueringskultur	3	3
Fagligt fællesskab	3	4

Vurderingerne bygger på (10 skoler har udfyldt spindet på niveau 2):

Generel kommentar: Ambitionen om udvikling af faglighed, herunder tværfaglighed, opretholdes.

Vurdering er foretaget af:

Skoleafdelingens ledelse samt konsulenter

Systematik i anvendte undervisningsmetoder

- 1 Der arbejdes med varierede undervisningsmetoder
- 2 Lærerteamet samarbejder med eleverne om optimale valg af varierede undervisningsmetoder
- 3 Eleverne arbejder med varierede undervisningsmetoder og projektarbejdsformen
- 4 Med inddragelse af eleverne arbejdes der progressivt med varierede undervisningsmetoder med kompetenceudvikling

Kontinuitet og progression i det enkelte fag

- 1 Der samarbejdes på årgangen om faglige mål
- 2 Eleverne inddrages i målformuleringen og i den løbende faglige evaluering
- 3 Der arbejdes systematisk med varierede undervisningsmetoder og -aktiviteter i fagene
- 4 Den faglige progression er beskrevet som den faglige røde tråd gennem hele skoleforløbet

Kontinuitet og progression i det tværfaglige

- 1 Der arbejdes tværfagligt
- 2 Der arbejdes systematisk og målrettet med tværfaglige temaer
- 3 Der samarbejdes ud fra Fælles Mål i tværfaglige temaer
- 4 Der arbejdes progressivt gennem skoleforløbet mod en funktionel tværfaglighed i projekter

Faglig evalueringskultur

- 1 Skolen anvender varierede evalueringsformer
- 2 Skolen har formuleret en overordnet evalueringsplan
- 3 Skolen arbejder systematisk med både summativ og formativ evaluering i dansk/matematik som udgangspunkt for målformulering
- 4 Skolen arbejder med systematisk at balancere anvendelse af summative og formative evalueringsformer som grundlag for opstilling af nye mål

Arbejde i faglige fællesskaber

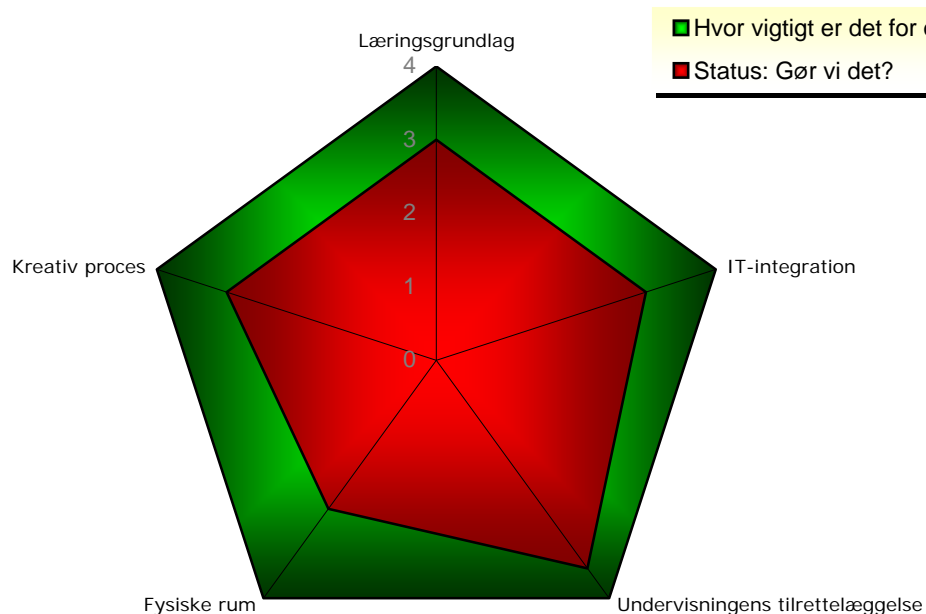
- 1 Der er etableret faglige fællesskaber inden for de enkelte fag
- 2 De faglige fællesskaber arbejder systematisk med at udvikle de enkelte fag
- 3 Der er etableret tværfaglige fællesskaber
- 4 De tværfaglige fællesskaber arbejder systematisk med at udvikle tværfaglige projekter

Læringsmiljø - skolepolitikens fokusområde 2:

Børn og unge har krav på et læringsmiljø, hvor de møder udfordringer og kan blive støttet i deres faglige og personlige udvikling. Derfor skal skolen arbejde med udvikling af læringsmiljøer, som:

- er beskrevet i forhold til skolens læringsgrundlag
- understøtter mangfoldige og kreative læreprocesser
- giver alle elever faglige og personlige udfordringer
- har systematik i forhold til at IT integreres i undervisnings- og læreprocesser

Kvalitetskategorier	Status: Gør vi det?	Hvor vigtigt er det for os?
Læringsgrundlag	3	4
IT-integration	3	4
Undervisningens tilrettelæggelse	3,5	4
Fysiske rum	2,5	4
Kreativ proces	3	4

Læringsgrundlag

- 1 Skolen har formelle fora, hvor der diskuteres læring
- 2 Skolen har beskrevet mål for sin pædagogiske praksis
- 3 Skolen har skriftligt formuleret pædagogisk læringsgrundlag for den pædagogiske praksis
- 4 Skolens læringsgrundlag drøttes løbende, evalueres og justeres i samarbejde med elever og forældre

IT-integration i læreprocesser

- 1 Der undervises i IT på alle klassetrin i skolen
- 2 IT indgår i undervisningen af alle elever
- 3 Eleverne bruger IT-medier til at differentiere undervisningen
- 4 Anvendelse af brugbar teknologi indgår som en væsentlig del af undervisningen

Undervisningens tilrettelæggelse

- 1 Årsplanen sikrer variation af undervisningsmetoder og mål
- 2 Eleverne inddrages løbende i undervisningens tilrettelæggelse
- 3 De enkelte team sikrer sammenhængen mellem fagene gennem årsplanen
- 4 Årsplanen sikrer, at teamets lærere koordinerer undervisningen i forskellige fag med Fælles Mål

Det fysiske rum

- 1 Skolen prioriterer æstetikken i det fysiske rum
- 2 Skolen har læringsrum, der understøtter læringsgrundlaget
- 3 Eleverne inddrages i indretningen og udsmykningen af de fysiske rum
- 4 De fysiske rum er fleksible, så de understøtter mange forskellige måder at lære på

Den kreative proces

- 1 Skolens praktisk-musiske fag skaber rammerne for elevernes kreative arbejde
- 2 Skolen skaber rammerne for faglige og tværfaglige elevprojekter
- 3 Skolen har læringsmiljøer, hvor flere faglærere samarbejder om kreative projekter
- 4 Skolen har en plan for kreativt fremmende undervisning

Vurderingerne bygger på (8 skoler har udfyldt dialogspindet på niveau 2) :

Det gode niveau vedr. **IT-integration** i læreprocesser fra sidste år er fastholdt.

Med hensyn til **det fysiske rum** vil renoverings- og moderniseringsplanens gennemførelse kunne skabe forbedringer. Pt. er der ikke resurser til at fremskynde denne plan.

Generel kommentar: Det høje ambitionsniveau er fastholdt.

Vurdering er foretaget af:

Skoleafdelingens ledelse samt konsulenter

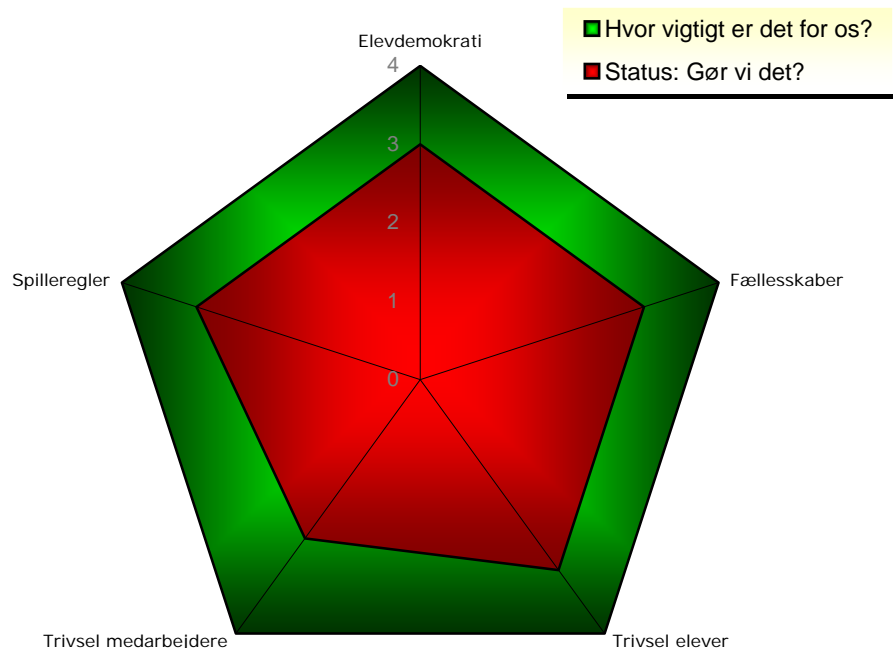
Forpligtende fællesskaber - skolepolitikens fokusområde 5:

Børn og unge, forældre og skolens medarbejdere skal i fællesskab sikre, at alle på skolen trives i trygge rammer. Skolen er forpligtet til at sikre elevernes medbestemmelse og inddragelse i undervisningens planlægning og gennemførelse.

Derfor skal skolen arbejde med udvikling af:

- fællesskaber præget af tryghed og respekt for alle, der har tilknytning til skolen
- rammer, som understøtter alle børns trivsel, elevdemokrati og elevernes medbestemmelse

Kvalitetskategorier	Status: Gør vi det?	Hvor vigtigt er det for os?
Elevdemokrati	3	4
Fællesskaber	3	4
Trivsel elever	3	4
Trivsel medarbejdere	2,5	4
Spilleregler	3	4

Vurderingerne bygger på (7 skoler har udfyldt dialogspindet på niveau 2):

Generel kommentar: Arbejdet omkring trivsel for medarbejdere og elever vil få en høj prioritering.

Vurdering er foretaget af:

Skoleafdelingens ledelse samt konsulenter

Elevdemokrati og medbestemmelse

- 1 Skolen har et elevråd, og der er udarbejdet principper for elevrådets arbejde og funktion
- 2 Eleverne har gennem elevrådet indflydelse på beslutninger om de fysiske rammer
- 3 Skolen har formulerede principper for, hvordan eleverne inddrages i beslutninger, der har betydning for dem
- 4 Eleverne oplever, at de har indflydelse på planlægning og udvikling af undervisningens organisering og gennemførelse

Fællesskaber på skolen

- 1 Skolen har en beskrivelse af, hvordan samarbejdet mellem undervisnings- og fritidsdel foregår
- 2 Skolen har en beskrivelse af aktiviteter, der skaber og understøtter inkluderende fællesskaber
- 3 Skolen arbejder inkluderende og værdibaseret med udvikling af en fælles kultur
- 4 Skolen har organiseret samarbejdet i tværfaglige teams og praktiserer systematisk videndeling

Trivsel for elever

- 1 Skolen undersøger og arbejder med krav til og forbedringer af elevernes læringsmiljø
- 2 Skolen har et kendt værdigrundlag, som understøtter elevernes læringsmiljø
- 3 Skolen har en trivselspolitik, som understøtter et godt, inkluderende læringsmiljø
- 4 I skolens dagligdag anvendes trivselspolitikken i samarbejdet med elever og forældre om sociale mål

Trivsel for medarbejdere

- 1 Skolen undersøger og arbejder med krav til og forbedringer af arbejdsmiljøet
- 2 Skolen har et kendt værdigrundlag, som understøtter arbejdsmiljøet
- 3 Skolen har en trivselspolitik, som understøtter et godt arbejdsmiljø
- 4 I skolens dagligdag anvendes trivselspolitikken til gavn for arbejdsmiljøet i alle samarbejdsforhold

Tydelige rammer og spilleregler for alle

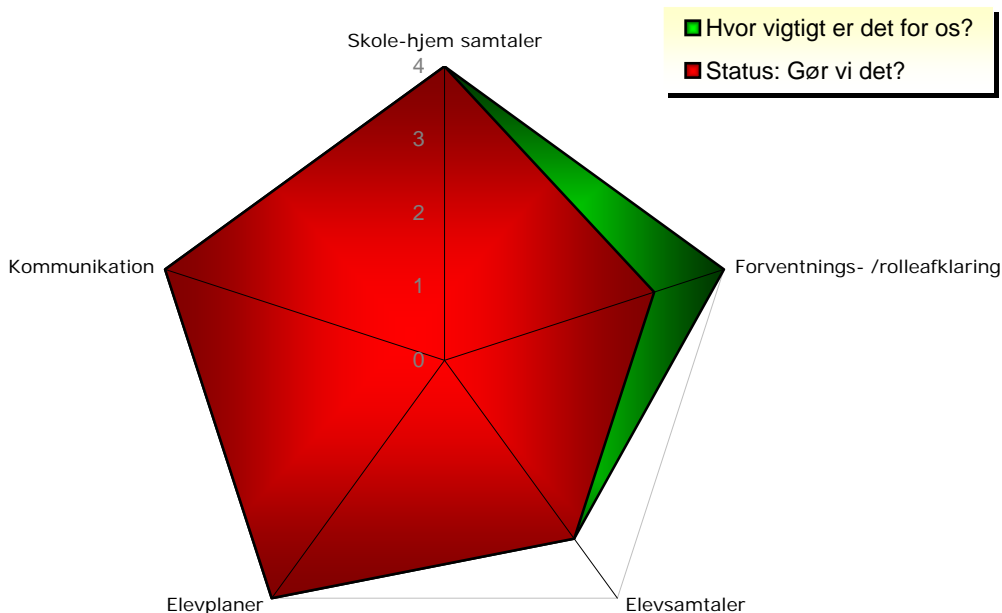
- 1 Skolen har beskrevne rammer for måden at være sammen på
- 2 Skolen har sociale mål for alle elever og klasser
- 3 Skolen og forældrene har tydeliggjorte forventninger til hinandens forpligtelser og rettigheder
- 4 Skolen, forældrene og eleverne arbejder i et forpligtende samarbejde om at udvikle den gode skole

Skole-hjem samarbejde - skolepolitikens fokusområde 1:

Det er en fælles opgave for skolen og hjemmet at give det enkelte barn mulighed for trivsel og vækst. For at samarbejdet kan få et reelt indhold, er det vigtigt, at gensidige forventninger afklares, og at den indbyrdes kommunikation er tydelig og forståelig. Derfor skal skolen arbejde med udvikling af:

- tydelig og forståelig kommunikation
- former og rammer for skole-hjem samarbejdet, herunder udvikling af enkle og informative elevplaner
- procedurer til afstemning af de gensidige forventninger, som alle omkring skolen har til hinanden
- anvendelsen af IT ved kommunikation mellem skole og hjem

Kvalitetskategorier	Status: Gør vi det?	Hvor vigtigt er det for os?
Skole-hjem samtaler	4	4
Forventnings- /rolleafklaring	3	4
Elevsamtaler	3	3
Elevplaner	4	4
Kommunikation	4	4

Vurderingerne bygger på (7 skoler har udfyldt dialogspindet på niveau 2):
 Det kan ikke forventes, at skolernes resurser rækker til afholdelse af to årlige **elevsamtaler**.
 Generel kommentar: Det høje niveau omkring skole-hjem samarbejdet er fastholdt.

Vurdering er foretaget af: Skoleafdelingens ledelse

Skole-hjem samtaler

- 1 Skolen gennemfører årlige skole-hjem samtaler for alle elever
- 2 Skole-hjem samtalen er forberedt af teamet, og dagsorden med indhold for samtalen er meddelt hjemmet inden samtalen
- 3 Hjemmet bidrager til samtaleens indholdspunkter og er forberedt
- 4 Målene i elevplanen evalueres i samtalen, og nye mål indskrives. Teamet og hjemmet er ansvarlige for opfølgning på samtalen

Forventnings- og rolleafklaring

- 1 Skolebestyrelsen har principper for skole-hjem samarbejdet, og arbejder med klasseforældreråd
- 2 Skolen har et klart beskrevet værdigrundlag som grundlag for samarbejdet med forældre
- 3 Skolen har tydeligt formulerede forventninger til hjemmets indsats i skole-hjem samarbejdet
- 4 Skolens og hjemmets rolle i samarbejdet om barnets udvikling og læring er afklaret og efterlevs

Elevsamtaler

- 1 Der gennemføres mindst en elevsamtale årligt afholdt af klasselæreren eller elevens primærvoksen
- 2 Der gennemføres to årlige elevsamtaler på grundlag af skriftligt oplæg fra elevens lærere
- 3 Samtaleens indhold – opnåelse af faglige og sociale mål afhængig af alder - er forberedt af elev og team. Nye mål skrives i elevplanen.
- 4 Skolen har udarbejdet en beskrivelse af den gode elevsamtale, som bruges som udgangspunkt for samtalen. Beslutninger efterlevs og fastholdes skriftligt.

Elevplaner

- 1 Skolen udarbejder årligt en elevplan, hvor mål er afstemt mellem skole og hjem.
- 2 Skolen har et samlet koncept for elevplaner, der beskriver barnets aktuelle læring
- 3 Elevplaner skal kunne håndteres elektronisk
- 4 Elevplanen er et væsentligt procesredskab i kommunikationen og samarbejdet med elever og forældre

Kommunikation

- 1 Skolen udsender nyhedsbreve til alle hjem mindst 4 gange årligt
- 2 Skolens kommunikationspolitik sikrer opdatering af nyheder
- 3 Skolen anvender Intranet i dialogen med hjemmet
- 4 Intranettet (SkolePorten/ForældreIntra) anvendes i stor udstrækning i den skriftlige kommunikation med hjemmet